

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO.430.005.2016

Nr ewid. 131/2016/P/16/001/KNO

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2015 R.
W CZĘŚCIACH
28 – NAUKA
38 – SZKOLNICTWO WYŻSZE
67 – POLSKA AKADEMIA NAUK
ORAZ WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO
FUNDUSZU NAUKI I TECHNOLOGII POLSKIEJ

Warszawa maj 2016 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2015 r.
w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe,
67 – Polska Akademia Nauk
oraz wykonanie planu finansowego Funduszu
Nauki i Technologii Polskiej**

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Piotr Prokopczyk

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 31 maja 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Sprawozdawczość.....	7
3. Uwagi i wnioski.....	8
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	9
1. Część 28 – Nauka	9
1.1. Dochody budżetowe.....	9
1.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	9
1.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności	16
1.4. Sprawozdania	17
1.5. Księgi rachunkowe	17
2. Część 38 – Szkolnictwo wyższe	18
2.1. Dochody budżetowe.....	18
2.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	19
2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności	25
2.4. Sprawozdania	27
3. Część 67 – Polska Akademia Nauk.....	27
3.1. Dochody budżetowe.....	27
3.2. Wydatki budżetu państwa	27
3.3. Sprawozdania	28
4. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – agencja wykonawcza Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego	28
IV. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego – Funduszu Nauki i Technologii Polskiej	30
V. Ustalenia innych kontroli	35
VI. Informacje dodatkowe.....	41
Załączniki.....	42

I. Wprowadzenie

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015² w części 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe, części 67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonania planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

Dysponentem części budżetowych: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i 67 – Polska Akademia Nauk jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Minister NiSW, Minister). W częściach 28 i 38 wyodrębniono również dysponenta III stopnia (urząd obsługujący Ministra)³. Ponadto w ramach części 38 finansowane były wydatki:

- Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej (BUWiWM) – państwowej jednostki budżetowej, powołanej zarządzeniem nr 16 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 listopada 1998 r. w sprawie powołania Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej⁴,
- Biura Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (BCKST) – Komisji działającej przy Prezesie Rady Ministrów⁵,
- Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej (BPKA) – państwowej jednostki budżetowej⁶.

W ramach części 28, 38 i 67 finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – zadania z zakresu: nauki, obejmujące działania na rzecz realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, szkolnictwa wyższego oraz działalności jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (PAN) i instytutów badawczych.

W części 28 – Nauka na dotacje przeznaczono środki w łącznej wysokości 4.420.344,1 tys. zł (79,7% wydatków ogółem), w tym w ramach dotacji podmiotowej przekazano: Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju (37.555,6 tys. zł), Narodowemu Centrum Nauki (28.424,6 tys. zł) oraz jednostkom organizacyjnym uczelni publicznych i instytutom naukowym PAN (1.312.716,8 tys. zł), Centrum Nauki Kopernik (8.000 tys. zł), a także instytutom badawczym oraz uczelniom niepublicznym (613.154,3 tys. zł). Na dotacje celowe wydatkowano środki w wysokości 2.420.492,8 tys. zł.

W części 38 – Szkolnictwo wyższe na dotacje przeznaczono środki w łącznej wysokości 11.985.188 tys. zł (95,2% wydatków ogółem), w tym w ramach dotacji podmiotowej dla uczelni publicznych i niepublicznych na: kształcenie studentów i doktorantów, pomoc materialną, zadania projakościowe oraz instytutom naukowym PAN, instytutom badawczym, Parlamentowi Studentów Rzeczypospolitej

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

² Ustawa budżetowa na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153, ze zm.).

³ Stosownie do zasad (polityki) rachunkowości, stanowiącej załącznik do zarządzenia Ministra z 18 marca 2013 r., w 2015 r. Minister był jednocześnie dysponentem I stopnia części 28, 38 i 67 oraz dysponentem III stopnia w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków ujętych w planie finansowym Ministerstwa. Od dnia 18 lutego 2016 r. zadania dysponenta środków budżetu państwa III stopnia w częściach 28 i 38 wykonuje Dyrektor Generalny MNiSW, stosownie do § 11 ust. 2 pkt 3 zarządzenia Ministra z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie zakresów czynności członków Kierownictwa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. Urz. MNiSW poz. 10).

⁴ Dz. Urz. MEN Nr 7, poz. 37, ze zm.

⁵ Art. 33 ust. 1 i 3a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1852, ze zm.).

⁶ Art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, ze zm.), dalej: ustawa Psw.

oraz Krajowej Reprezentacji Doktorantów. Na dotacje celowe wydatkowano środki w wysokości 11.351,3 tys. zł.

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie dochodów budżetu państwa, przy czym zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w tych częściach została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-27 z wynikami roku poprzedniego,
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 28 i 38, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków,
- wykonanie wydatków budżetu państwa w części 67,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych, w tym rzetelność sporządzenia sprawozdań w części 28,
- prawidłowość ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych za 2015 r. i sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. w części 28,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷,
- wykonanie planu finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na rok 2015 (dalej: NCBiR),
- wykorzystanie dotacji na działalność dydaktyczną oraz pomoc materialną dla studentów i doktorantów przez uczelnie publiczne.

Zrealizowane w 2015 r. w częściach: 28, 38 i 67 dochody wyniosły 74.543,6 tys. zł, w tym 139,1 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę. W 2015 r. w częściach: 28, 38 i 67 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 18.218.994,1 tys. zł, w tym 44.219,5 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę. Ponadto z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 3.153.968,6 tys. zł (części 28 i 38).

Udział dochodów zrealizowanych w częściach: 28, 38 i 67 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,02%, natomiast udział zrealizowanych wydatków w tych częściach w wydatkach budżetu państwa wyniósł 5,5%. W części 28 i 38 udział zrealizowanych wydatków środków europejskich w wydatkach budżetu środków europejskich ogółem wyniósł 4,6%.

Wykorzystanie przez pięć uczelni publicznych dotacji z budżetu państwa na działalność dydaktyczną oraz na pomoc materialną dla studentów i doktorantów było przedmiotem kontroli jednostkowych przeprowadzonych przez Delegatury NIK w: Białymstoku, Gdańsku, Łodzi, Szczecinie i Wrocławiu.

Wykaz jednostek objętych kontrolą stanowi załącznik nr 7 do niniejszej Informacji.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm., dalej: ufp lub ustawa o finansach publicznych.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁸

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe, części 67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

Wydatki budżetu państwa w części 28 zrealizowano w wysokości 5.547.528,9 tys. zł (98,4% planu po zmianach). Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 2.351.883 tys. zł (90,8% planu po zmianach). Łącznie w części 28 zrealizowano wydatki w kwocie 7.899.411,9 tys. zł (96% planu po zmianach). Z badania próby wydatków w kwocie 1.197.017,8 tys. zł (15,2% ogółu zrealizowanych) wynika, że zostały one poniesione zgodnie z planem finansowym, w sposób celowy i gospodarny.

Wydatki budżetu państwa w części 38 zrealizowano w wysokości 12.593.588,1 tys. zł (99,4% planu po zmianach). Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 802.085,6 tys. zł (87,5% planu po zmianach). Łącznie w części 38 zrealizowano wydatki w kwocie 13.395.673,8 tys. zł (98,6% planu po zmianach). Z badania próby wydatków w kwocie 1.116.133,4 tys. zł (8,3% ogółu zrealizowanych) wynika, że zostały one poniesione zgodnie z planem finansowym, w sposób celowy i gospodarny.

Wydatki budżetu państwa w części 67 zaplanowane w kwocie 78.061 tys. zł zrealizowano w wysokości 77.877 tys. zł (99,8%).

Przychody Funduszu Nauki i Technologii Polskiej uzyskano w kwocie 15.246 tys. zł. Koszty zrealizowano w kwocie 109.575 tys. zł w sposób gospodarny i celowy. Ocena została sformułowana na podstawie kontroli 20,3% wydatków poniesionych z Funduszu (22.199 tys. zł).

W 2015 r. Minister realizował zadania związane m.in. ze wspieraniem badań naukowych i komercjalizacji ich wyników, rozwojem kadry naukowej oraz kształceniem w szkolnictwie wyższym. Działania te przyczyniły się do większego (72%) niż zaplanowano (70%) udziału projektów realizowanych we współpracy z przedsiębiorstwami w odniesieniu do ogólnej liczby projektów realizowanych na potrzeby sektora gospodarczego⁹ oraz sprzyjały wzrostowi udziału publikacji z Polski w czasopiśmie objętych bazą SCOPUS (1,205% wobec zaplanowanych 1,128%). Odnotowano również wzrost liczby osób, które uzyskały stopień doktora habilitowanego (1.613 wobec 1.600 zaplanowanych), a także liczby studentów z krajów UE przyjeżdżających do Polski w ramach programu Erasmus+ (11.693 wobec 8.300 zaplanowanych).

Minister NiSW rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w częściach 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk.

⁸ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

⁹ Według danych Głównego Urzędu Statystycznego przychody ze sprzedaży pozostałych prac i usług badawczych i rozwojowych w latach 2011-2012 wynosiły 11,9% przychodów z działalności badawczej szkół wyższych ogółem. Te ostatnie we wskazanych latach wyniosły (odpowiednio): 2.865.378,4 tys. zł i 2.864.236,7 tys. zł. W 2013 r. przychody z działalności badawczej szkół wyższych ogółem wynosiły 2.876.208,6 tys. zł, w tym 12,4% stanowiły przychody ze sprzedaży prac B+R. W 2014 r. wzrosły przychody z działalności badawczej szkół wyższych ogółem do wysokości 3.064.522,4 tys. zł, natomiast udział przychodów ze sprzedaży pozostałych prac i usług badawczych i rozwojowych zmniejszył się do poziomu 11,6% przychodów ogółem. Źródło: Szkoły wyższe i ich finanse w 2011 r., w 2012 r., w 2013 r., w 2014 r.

Ujawnione w toku kontroli NIK uchybienia lub nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację budżetu i polegały m.in. na: niestarannym przeprowadzeniu postępowania dotyczącego zakupu czasu antenowego, ryzyku zatwierdzenia zapisów księgowych przez osoby nieupoważnione, nieprawidłowej konstrukcji mierników realizacji celów zadań realizowanych ze środków Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk oraz Funduszu Nauki i Technologii Polskiej przedstawiona została w załączniku nr 6 do niniejszej Informacji.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe, części 67 – Polska Akademia Nauk i sprawozdań jednostkowych Ministerstwa:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także:

- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 38 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Zidentyfikowana w trakcie kontroli nieprawidłowość wskazuje na ryzyko, że księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta głównego części 28 obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań mogły być prowadzone nieprawidłowo.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2015 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów

publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁰.

3. Uwagi i wnioski

W wyniku przeprowadzonej kontroli w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na konieczność wcześniejszego zapewniania środków na pokrycie zobowiązań oraz weryfikowania terminów przelewania tych kwot. W 2015 r. Minister zapłacił odsetki od zaległych odsetek (2.458,61 zł) zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2014 r. Do zaległości doszło w wyniku zasądzenia przez Sąd w 2012 r. odszkodowania osobie fizycznej, której stopień naukowy uzyskany za granicą nie został uznany. Minister realizując niniejsze zobowiązanie przekazał należność główną w dniu 15 czerwca 2012 r. Środki te wpłynęły na konto wierzyciela w dniu 18 czerwca 2012 r. Kwota odsetek została przekazana 10 lipca 2012 r., jednakże w wysokości zaniżonej o 1.241,93 zł. Spowodowało to dalsze roszczenia wierzyciela, co w konsekwencji doprowadziło do uznania roszczenia i zapłaty odsetek w 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła również uwagę, że nie osiągnięto zakładanych wartości mierników trzech z pięciu badanych zadań. W zadaniu dotyczącym kształcenia w szkolnictwie wyższym, przy wykorzystaniu 98,8% środków przeznaczonych na ten cel, nie osiągnięto zaplanowanego na stosunkowo wysokim poziomie wskaźnika udziału osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie w grupie powyżej 23 lat (z zaplanowanych 23,19% wykonano 20,22%). Na niewykonanie miernika wpływ miał m.in. niż demograficzny, zmniejszenie zainteresowania ludzi młodych studiami, a także skala długotrwałych wyjazdów za granicę. W zadaniu dotyczącym wsparcia procesu studiowania, przy wykorzystaniu 99,9% środków przeznaczonych na ten cel, nie osiągnięto wskaźnika odsetka studentów i doktorantów, którzy otrzymali pomoc materialną (z zaplanowanych 22,4% wykonano 21,8%). Mniejsze wykonanie niż zakładano było związane m.in. ze spadkiem liczby studentów i doktorantów. W zadaniu dotyczącym wspierania Polonii i Polaków za granicą, przy wykorzystaniu 99,6% środków przeznaczonych na ten cel, nie osiągnięto wskaźnika liczby uczestników kursów kultury i języka polskiego, co spowodowane było mniejszą liczbą osób spełniającą wymagane kryteria uczestnictwa w kursach, finansowanych z budżetu MNiSW i koordynowanych przez BUWiWM.

W zakresie Funduszu Nauki i Technologii Polskiej zwrócić należy uwagę, że monitorowanie wykonania planu finansowego Funduszu w układzie zadaniowym odbywało się na podstawie mierników, które odzwierciedlają wykonanie celu zadania nie tylko za pomocą środków Funduszu, ale także poprzez wydatkowanie środków budżetowych. Przyjęcie przez MNiSW dla Funduszu i części 28 wspólnych mierników nie pozwalało na ocenę efektywności zadań finansowanych z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej w roku 2015.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli wniosła o:

- wyeliminowanie ryzyka zatwierdzania zapisów w księgach rachunkowych Ministerstwa przez osoby nieupoważnione, poprzez nadanie uprawnień do dokonywania takiej czynności wyłącznie osobom upoważnionym identyfikowalnym w systemie poprzez odrębny login;
- staranne przeprowadzanie postępowań dotyczących zakupu czasu antenowego.

¹⁰ Rozporządzenia Ministra Finansów: z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 ze zm.), z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) oraz z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Część 28 – Nauka

1.1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na rok 2015 (po nowelizacji) dochody budżetowe dla części 28 zaplanowano w kwocie 49.961 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 56.357,4 tys. zł i były wyższe o 12,8% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. (53.458,2 tys. zł) wykonane dochody były wyższe o 5,4%. Największy udział w dochodach ogółem miały dochody w dziale 730 – Nauka, w tym m.in. zwrócone przez NCBiR środki z dotacji podmiotowej i celowej, niewykorzystane przez beneficjentów tej agencji (12.142,2 tys. zł), z tytułu zwrotu dotacji przez Narodowe Centrum Nauki (tj. środki zwrócone przez beneficjentów NCN) – 9.015,9 tys. zł.

Na koniec 2015 r. wystąpiły należności w kwocie 3.590 tys. zł, które były wyższe o 2.317,6 tys. zł, tj. 182,1% w porównaniu do 2014 r. Dwie największe należności powstały w wyniku: zgłoszenia przez Ministra NiSW wierzytelności w postępowaniu upadłościowym oraz wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem dotacji podmiotowej przez instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk. Zaległości wyniosły 3.515,9 tys. zł i były wyższe o 3.142 tys. zł, tj. o 840,3% od zaległości na koniec 2014 r.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik 1a do niniejszej Informacji.

1.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części budżetowej 28 – Nauka wyniosły w 2010 r. 5.890,2 mln zł, w 2011 r. – 6.545,4 mln zł, w 2012 r. – 6.762,5 mln zł, w 2013 r. – 6.678,8 mln zł, w 2014 r. – 7.329,9 mln zł, w 2015 r. – 7.899,4 mln zł. Relacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich do PKB w poszczególnych latach (od 2010 r. do 2015 r.) wyniosła od 0,41% do 0,44%.

1.2.1. Wydatki budżetu państwa

W części 28 w ustawie budżetowej na rok 2015 zaplanowano wydatki w wysokości 5.412.356 tys. zł. Plan ten został zwiększony o kwotę 254.656,8 tys. zł w wyniku sześciu decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2015:

- z rezerwy ogólnej (część 81) w wysokości 5.000 tys. zł¹¹, z przeznaczeniem dla II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim oraz Oddziałem Fizjoterapii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego na dofinansowanie realizacji zadania pn. Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne WUM;

¹¹ Decyzją z dnia 5 listopada 2015 r. na podstawie art. 155 ust. 2 ufp, w związku z § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa (Dz. U. Nr 45, poz. 257) oraz na podstawie zarządzenia nr 121 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 października 2015 r. w sprawie przyznania Ministrowi NiSW, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych.

- z rezerwy ogólnej (część 81) w wysokości 5.000 tys. zł¹², z przeznaczeniem dla Centrum Badań Kosmicznych PAN na wykup nieruchomości przy ul. Bartyckiej 18A w Warszawie;
- z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83 poz. 8) w wysokości 115.347 tys. zł¹³ na płatności na rzecz beneficjentów I i II Osi Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG), wyłonionych w trybie konkursowym oraz beneficjentów realizujących projekty kluczowe, a także na realizację projektów systemowych, dla następujących jednostek realizujących: NCBiR (instytucji pośredniczącej), Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Ośrodka Przetwarzania Informacji (instytucji pośredniczących II stopnia);
- z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83 poz. 8) w wysokości 129.295 tys. zł¹⁴ na rzecz beneficjentów realizujących projekty kluczowe, a także na realizację projektów systemowych, dla następujących jednostek realizujących: NCBiR (instytucji pośredniczącej), Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Ośrodka Przetwarzania Informacji (instytucji pośredniczących II stopnia);
- z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83 poz. 20) w wysokości 12,7 tys. zł¹⁵ na sfinansowanie w 2015 r. dodatków do służby cywilnej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi) dla jednego urzędnika służby cywilnej mianowanego z dniem 1 grudnia 2014 r.;
- z rezerwy celowej budżetu państwa (część 83 poz. 20) w wysokości 2,1 tys. zł¹⁶ na sfinansowanie dodatków służby cywilnej dla dwóch pracowników służby cywilnej przewidzianych do mianowania z dniem 1 grudnia 2015 r.

Ponadto Minister Finansów dokonał zmniejszenia planu wydatków części 28 w wysokości 19,4 tys. zł, zwiększając plan wydatków w części 38, na wynagrodzenie koordynatora projektu systemowego pn. „Stworzenie i wdrożenie systemu szkoleń i staży w zakresie energetyki jądrowej i technologii eksploatacji oraz rozpoznawania zasobów gazu łupkowego”, realizowanego w ramach POKL.

Jednocześnie Minister Finansów dwukrotnie dokonał zwiększenia planu wydatków części 28, zmniejszając plan wydatków części 38¹⁷ na podstawie art. 194 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych:

- w kwocie 760 tys. zł decyzją z dnia 24 lipca 2015 r., zapewniając środki na projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) i POIG;
- w kwocie 546 tys. zł decyzją z dnia 2 września 2015 r., zapewniając środki na projekty realizowane w ramach POKL pn. „Top 500 Innovators 2014-2015 Programy stażowo-szkoleniowe dla naukowców” w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji ich wyników oraz w ramach POIG pn. „Wsparcie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami”.

Decyzją Prezesa Rady Ministrów¹⁸ zmniejszono plan wydatków części 28 w kwocie 255,9 tys. zł w celu uregulowania kwestii rozliczeń finansowych dotyczących kosztów utrzymania stanowisk pracy

¹² Decyzją z dnia 12 grudnia 2015 r. na podstawie art. 155 ust. 2 ufp oraz w związku z zarządzeniem nr 148 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie przyznania Ministrowi NiSW, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych.

¹³ Decyzja z dnia 30 czerwca 2015 r. na podstawie art. 154 ust. 5 ufp.

¹⁴ Decyzja z dnia 28 września 2015 r. na podstawie art. 154 ust. 5 ufp.

¹⁵ Decyzja z dnia 27 lipca 2015 r. na podstawie art. 154 ust. 1 ufp.

¹⁶ Decyzja z dnia 14 października 2015 r. na podstawie art. 154 ust. 1 ufp.

¹⁷ Zmniejszenia objęły m.in. zaplanowane wydatki w następujących paragrafach: § 4419 – Podróże służbowe krajowe, § 4309 – Zakup usług pozostałych i § 4389 – Zakup usług obejmujących tłumaczenia.

¹⁸ Nr PRM/000002/2015 z dnia 20 listopada 2015 r., na podstawie art. 29 ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 1877, ze zm.) oraz na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 listopada 2015 r. w sprawie dokonania przeniesień niektórych planowanych wydatków budżetu państwa, w tym kwot wynagrodzeń, określonych w ustawie budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 1882).

w placówkach zagranicznych, w których realizowane są zadania organów administracji rządowej innych niż minister właściwy do spraw zagranicznych.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego dwukrotnie wprowadził blokadę środków finansowych w części 28. Łączna kwota blokad w części 28 – Nauka wyniosła 30.422,3 tys. zł.

Znowelizowaną ustawą budżetową¹⁹ określono wydatki na poziomie 5.381.934 tys. zł. Plan wydatków po zmianach wynosił 5.637.621,5 tys. zł²⁰. W 2015 r. w części 28 zrealizowano wydatki na poziomie 5.547.528,9 tys. zł, co stanowiło 98,4% planu po zmianach. W dziale 750 – Administracja publiczna wydatki zrealizowano w wysokości 33.761,3 tys. zł, co stanowiło 83% planu po zmianach. W dziale 730 – Nauka wydatki zrealizowano w wysokości 5.331.664,3 tys. zł, tj. 98,5% planu po zmianach, w dziale 752 – Obrona narodowa w wysokości 174.103,3 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach, a w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w wysokości 8.000 tys. zł, tj. 100%.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 2.625 tys. zł, tj. 7,8% wydatków urzędu obsługującego Ministra NiSW. Doboru próby wydatków w dziale 750 – Administracja publiczna dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia – urzędu obsługującego Ministra. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS²¹) spośród 20.874 zapisów księgowych. Badaniem objęto 75 zapisów księgowych na kwotę ogółem 2.625 tys. zł, w tym w grupie wydatków majątkowych na kwotę 1.781,5 tys. zł, w grupie wydatków bieżących pozapłacowych na kwotę 841,1 tys. zł oraz w grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych na kwotę 2,4 tys. zł. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wydatki na współfinansowanie projektów ze środków budżetu Unii Europejskiej wyniosły 552.614 tys. zł, tj. 91,5% planu po zmianach i w porównaniu do 2014 r. były wyższe o 115.129,6 tys. zł, tj. o 26,3%.

Przeciętne zatrudnienie w części 28 wyniosło w 2015 r. 280 etatów i było wyższe o 10 etatów niż w 2014 r. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 6.721,7 zł i było niższe o 288,3 zł niż w 2014 r., tj. o 4,1%. W 2015 r. nie zawierano umów z agencją pracy tymczasowej.

Zobowiązania w części 28 na koniec 2015 r. wyniosły 2.070,4 tys. zł i były niższe od kwoty zobowiązań na koniec 2014 r. o 104,6 tys. zł. Wynikały one z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Badaniem w części 28 objęto dziewięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na łączną kwotę 24.896,3 tys. zł²². Wśród zbadanych postępowań: dwa zostały przeprowadzone w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 892,7 tys. zł, sześć zostało przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 23.027,6 tys. zł, w jednym przypadku do postępowania zastosowano przepisy art. 4 pkt 3 lit. h ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³ (976 tys. zł). Wśród dziewięciu zbadanych postępowań sześć dotyczyło postępowań z udziałem środków

¹⁹ Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 2195).

²⁰ Plan finansowy wydatków budżetowych (po zmianach) na 31 grudnia 2015 r. uwzględniający nowelizację ustawy budżetowej na rok 2015.

²¹ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

²² Kwoty z umów zawartych w wyniku przeprowadzenia postępowań dotyczyły dwóch części budżetowych (28 i 38). Wskazana kwota dotyczy umów brutto zawartych w ramach części 28 budżetu państwa.

²³ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, dalej: ustawa Pzp lub ustawa Prawo zamówień publicznych.

europejskich. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ośmiu spośród dziewięciu objętych badaniem postępowań.

Niestarannie przeprowadzono postępowanie dotyczące zakupu czasu antenowego w telewizji w celu wyemitowania czterech 30-sekundowych spotów z udziałem Ambasadorów kampanii „Zawód naukowiec” (tj. łącznie 300 emisji spotów w grupie TVP, TVN i Polsat). Podpisano umowę z domem mediowym Five Media, który nie przedstawił potwierdzenia dysponowania czasem antenowym w TVP. W konsekwencji, spowodowało to konieczność zawarcia aneksu do umowy, w którym zmieniono termin emisji zamówionych spotów. Dopiero umowa wraz z aneksem odpowiadały łącznej liczbie spotów wskazanych w zapytaniu ofertowym.

We wrześniu 2015 r. na stronie internetowej MNiSW zamieszczono zapytanie ofertowe w sprawie zakupu czasu antenowego w telewizji. W zapytaniu ofertowym dopuszczono również oferty wykonawców, którzy w czasie składania oferty dysponują oferowanym czasem antenowym i potwierdzą ten stan odpowiednim dokumentem. Składanie ofert przewidziano do 23 września 2015 r. Emisja spotów miała nastąpić w okresie od dnia 26 października do dnia 31 października 2015 r. Powyższe zapytanie skierowano również do trzech największych nadawców – TVP, Polsat i TVN. W odpowiedzi wpłynęły cztery oferty – trzy oferty od tych nadawców oraz jedna oferta od domu mediowego Five Media. Powyższe zamówienie zostało wyłączone spod ustawy Pzp, na podstawie art. 4 pkt 3 lit. h.

TVP złożyła ofertę na kwotę 325.108 zł netto, TVN – 304.024,32 zł netto, Polsat – 299.918,75 zł netto, a dom mediowy Five Media przedstawił ofertę na kwotę 793.496,58 zł netto. Dom mediowy Five Media w swojej ofercie wskazał, że jako wykonawca dysponuje oferowanym czasem antenowym i potwierdzi to dokumentami. Przedstawił wstępne rezerwacje czasu antenowego w grupie TVN i Polsat (na dzień 23 września 2015 r.), natomiast nie przedstawił potwierdzenia dysponowania czasem antenowym w TVP. Pomimo braku potwierdzenia, biorąc pod uwagę cenę oraz zasięg, wybrano ofertę domu mediowego, która była o 135.554,49 zł netto niższa od łącznej kwoty ww. trzech nadawców.

W dniu 7 października 2015 r. Minister NiSW zawarł z domem mediowym Five Media umowę nr MNiSW/2015/BM/527, w której zobowiązano Wykonawcę do „spowodowania rezerwacji i zakupu czasu reklamowego na potrzeby emisji w ogólnopolskich kanałach telewizyjnych czterech 30-sekundowych spotów z udziałem młodych naukowców oraz emisji tych spotów w okresie od dnia 26 października do dnia 31 października 2015 r.” (§ 1 ust. 1 ww. umowy). Maksymalne wynagrodzenie wynikające z tej umowy wynosiło 976.000,79 zł brutto (§ 4 ust. 1 umowy). Zgodnie z § 1 ust. 3 w terminie 5 dni od zawarcia umowy dom mediowy miał przygotować i przedstawić Ministerstwu do akceptacji media plany spotów, do których Ministerstwo mogło zgłosić uwagi merytoryczne. Stosownie do § 5 ust. 3 umowy wykonawca nie ponosił odpowiedzialności za niewyemitowanie spotu w terminie wskazanym w umowie (26-31 października 2015 r.) z przyczyn programowych lub technicznych leżących po stronie mediów oraz innych niezależnych od niego. Poczta elektroniczną z dnia 8 października 2015 r. dom mediowy Five Media poinformował Zamawiającego, że Polsat prawie w całości udostępnił wstępnie zarezerwowany czas, natomiast TVN nie jest w stanie zaspokoić w 100% potrzeb, a TVP – nie dysponuje czasem ze względu na udostępnienie darmowych czasów reklamowych zarejestrowanym sztabom wyborczym. W rezultacie podpisano aneks (na dokumencie nie wskazano daty podpisania), w którym zmieniono termin emisji spotów (bez zmiany ogólnej liczby emisji i wynagrodzenia wykonawcy).

Stosownie do postanowień § 5 ust. 3 umowy z dnia 7 października 2015 r. przedstawiono Ministerstwu Media Plan, który zawierał planowaną liczbę 77 emisji spotów w grupie TVN i 99 emisji spotów w grupie Polsat (łącznie 176 emisji). Natomiast Media Plan złożony w wyniku zawartego aneksu zawierał brakujące 124 emisje spotów, tj. 100 emisji planowanych spotów w grupie TVP, jeden – w Polsat i 23 – w grupie TVN. Tym samym łączna liczba emisji spotów w umowie wraz z aneksem odpowiadała ich liczbie wskazanej w zapytaniu ofertowym. Jednocześnie na podstawie § 1 ust. 1 wskazano termin ich emisji (od 1 do 7 listopada 2015 r.) W konsekwencji dopiero zawarty aneks do umowy – uzupełniający braki w pierwszym Media Planie, wraz z umową, – odpowiadały ofercie złożonej przez Five Media.

Z wyjaśnień złożonych w toku kontroli wynikało, że MNiSW było zainteresowane zakupem czasu antenowego w konkretnych stacjach telewizyjnych, lecz nie określono sposobu, według którego zostanie zrealizowany zakup tego czasu. Nie zostały więc wykluczone usługi domów mediowych, których głównym zadaniem jest planowanie i zakup kampanii reklamowych w mediach masowych, m.in. w telewizji. Ponadto w ogłoszeniu poproszono o przedstawienie potwierdzenia, że podmiotami, które zrealizują usługę emisji będą konkretni nadawcy, a przedmiotem usługi był zakup czasu antenowego, co wiąże się również z jego wcześniejszą rezerwacją – o czym jest mowa w umowie z Wykonawcą.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków budżetowych w części 28 zawiera tabela stanowiąca załącznik 2a, a zatrudnienia i wynagrodzenia tabela stanowiąca załącznik 3a do niniejszej Informacji.

Dotacje budżetowe

Wydatki na dotacje w części 28 wyniosły 4.420.344,1 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach.

Dotacje na działalność statutową i inwestycyjną jednostek naukowych wyniosły 2.324.303,7 tys. zł. Przeznaczono je:

- dla jednostek naukowych uczelni publicznych oraz instytutów naukowych PAN na utrzymanie potencjału badawczego oraz na utrzymanie specjalnych urzędzeń badawczych, w tym również infrastruktury informatycznej nauki (1.312.716,8 tys. zł),
- dla instytutów badawczych, uczelni niepublicznych i uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe na utrzymanie potencjału badawczego oraz dla instytutów badawczych na utrzymanie specjalnych urzędzeń badawczych, w tym również infrastruktury informatycznej nauki (613.154,3 tys. zł),
- dla jednostek naukowych uczelni publicznych oraz instytutów naukowych PAN na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, na funkcjonowanie i utrzymanie Wirtualnych Bibliotek Naukowych oraz na restrukturyzację jednostek naukowych (371.679,5 tys. zł),
- dla uczelni niepublicznych i instytutów badawczych na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, na poszerzanie naukowych baz danych a także dla instytutów badawczych na restrukturyzację jednostek naukowych (26.753,2 tys. zł).

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju otrzymało dotację podmiotową i celową w wysokości łącznie 1.007.453,8 tys. zł oraz dotację celową na projekty badawcze w dziedzinie obronności w kwocie

174.096,3 tys. zł. Dotację podmiotową oraz celową otrzymało również Narodowe Centrum Nauki w łącznej kwocie 898.605,3 tys. zł. Ponadto z części 28 przekazano także dotację dla Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego (7.885 tys. zł) oraz dotację dla Centrum Nauki Kopernik – samorządowej instytucji kultury (8.000 tys. zł) na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem tej instytucji, w tym na utrzymanie stałej ekspozycji oraz planetarium.

U dysponenta części budżetu 28 – Nauka, kontrolą objęto pięć dobranych w sposób celowy (według najwyższych kwot przeznaczonych w 2015 r. na finansowanie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych) dotacji celowych, na łączną kwotę 18.053 tys. zł, tj. 0,41% ogółu wypłaconych w tej części dotacji i 0,43% dotacji w dziale 730 – Nauka, w tym dwie dotacje na inwestycje budowlane służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych na kwotę 9.615 tys. zł (tj. 59% kwoty przekazanych przez MNiSW dotacji budowlanych) i trzy na zakup dużej infrastruktury badawczej na kwotę 8.438 tys. zł (tj. 19,3% kwoty przekazanych na ten cel dotacji). W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości²⁴. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych i obowiązującymi przepisami wykonawczymi.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 28 wydatkowano kwotę 29.986,8 tys. zł, tj. 96,7% planu po zmianach. W dziale 730 – Nauka świadczenia te zrealizowano w wysokości 29.928,7 tys. zł tj. 97,3% planu po zmianach, a w dziale 750 – Administracja publiczna – 58,1 tys. zł, tj. 23,6% planu po zmianach. Środki z działu 730 – Nauka zostały wydatkowane m.in. na finansowanie przyznanych corocznie przez Ministra stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców zatrudnionych w jednostkach naukowych i prowadzących działalność naukową (29.208,2 tys. zł), na nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe i naukowo-techniczne oraz zadania wynikające z potrzeb własnych Ministra NiSW, dotyczące różnych wydatków ponoszonych na rzecz osób fizycznych (242,7 tys. zł), na finansowanie kosztów podróży służbowych krajowych, kosztów noclegów członków Komitetów, członków zespołów powoływanych przez Ministra, recenzentów i ekspertów (477,9 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 370.158 tys. zł, tj. 98% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 40.730,1 tys. zł, tj. o 12,4%. W dziale 730 - Nauka wyniosły one 338.674,5 tys. zł (99,3% planu po zmianach), w dziale 750 – Administracja publiczna 31.476,5 tys. zł (85,8% planu po zmianach) a w dziale 752 – Obrona narodowa 7 tys. zł (35,2% planu po zmianach). Wydatki te poniesione m.in. na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, składki na rzecz instytucji lub organizacji międzynarodowych, podróże służbowe, szkolenia, usługi obce.

Na wynagrodzenia bezosobowe w części 28 poniesiono wydatki w kwocie 4.401,4 tys. zł, co stanowiło 85,5% planu po zmianach wynoszącego 5.145 tys. zł. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 260,3 tys. zł (tj. o 6,3%).

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wyniosły 174.426 tys. zł, tj. 92% planu po zmianach i w porównaniu do 2014 r. były one niższe o 63.106,5 tys. zł, tj. o 26,6%. W dziale 750 – Administracja publiczna, wydatki majątkowe

²⁴ Badaniem nie obejmowano środków przekazywanych na cele określone w art. 18 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620, ze zm.), dalej: ustawa o zasadach finansowania nauki.

wyniosły 1.941,7 tys. zł i zostały poniesione m.in. na zakup: 15 komputerów przenośnych (111 tys. zł), depozytorów elektronicznych do wydawania pracownikom kluczy (73,7 tys. zł), klimatyzatorów (28,5 tys. zł). W dziale 730 – Nauka wydatki majątkowe wyniosły 172.484,3 tys. zł i zostały przeznaczone m.in. na: inwestycje budowlane i aparaturowe w zakresie dużej infrastruktury badawczej.

1.2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich zaplanowano w kwocie 1.895.769 tys. zł. W wyniku dokonanych przesunięć środków pomiędzy programami oraz przeniesień pomiędzy częściami 28 i 38, na które uzyskano zgody Ministra Infrastruktury i Rozwoju²⁵ oraz Ministra Finansów²⁶, plan został zwiększony do kwoty 2.590.166,9 tys. zł, w tym: POKL – 46.798,3 tys. zł, POIG – 2.498.101,6 tys. zł, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR) – 45.267 tys. zł.

W 2015 r. zrealizowano wydatki w kwocie 2.351.883 tys. zł, co stanowiło 90,8% planu po zmianach. Największe wydatki poniesiono na POIG w wysokości 2.311.771 tys. zł, tj. 92,5 % planu po zmianach. Wydatki zostały poniesione m.in. na: zatrudnienie 29 brokerów innowacji w jednostkach naukowych, którzy przyczynili się do utworzenia 91 spółek o charakterze spin-off (tj. powstałych przez wydzielenie z jednostki macierzystej, której celem jest komercjalizacja wiedzy naukowej i technologii) oraz przeszkolenie na zagranicznych uczelniach 400 osób w celu uzyskania umiejętności z zakresu komercjalizacji własnych osiągnięć naukowych. Wydatki w POKL wyniosły 39.732 tys. zł, tj. 84,9% planu po zmianach. Wydatki zostały poniesione m.in. na: na programy szkoleniowo-stażowe, w których 500 pracowników badawczo-naukowych i pracowników centrów transferu technologii podniosło kompetencje z zakresu komercjalizacji wyników badań naukowych w uczelniach zajmujących czołowe pozycje na listach tzw. rankingu szanghajskiego. Wydatki w POIR zrealizowano w wysokości 380 tys. zł, co stanowiło zaledwie 0,8% planu po zmianach. Było to spowodowane przedłużającymi się uzgodnieniami z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, dotyczącymi katalogu kosztów kwalifikowanych w projekcie realizowanym w ramach POIR.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane przez MNiSW na łączną kwotę 18 tys. zł, co stanowiło 1,1% wydatków budżetu środków europejskich w dziale 750 – Administracja publiczna poniesionych w 2015 r. Doboru próby dokonano w sposób celowy²⁷. Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, do wysokości określonej w planie finansowym.

W 2015 r. w części 28 dokonano 322 zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK) na kwotę 1.610,9 tys. zł, w tym w miesiącach wrześniu i listopadzie 59 zleceń na kwotę 193,7 tys. zł. W badanej próbie zleceń płatności nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków europejskich w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik 4a do niniejszej Informacji.

²⁵ Decyzje Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 kwietnia 2015 r. (nr DBR.VI.3111.6.2015.MB.1), z dnia 29 kwietnia 2015 r. (nr DBR.VI.3111.15.2015.MB.1), z dnia 11 czerwca 2015 r. (nr DBR.VI.3111.49.2015.MB.1), z dnia 26 października 2015 r. (nr DBR.VI.3111.135.2015.MB.1).

²⁶ Decyzje Ministra Finansów z dnia 6 maja 2015 r. (nr IP9.993.47.2015.194.17), z dnia 10 czerwca 2015 r. (nr IP9.993.83.2015.194.38), z dnia 3 lipca 2015 r. (nr IP9.993.115.2015.194.49), z dnia 31 lipca 2015 r. (nr IP9.993.138.2015.194.67), z dnia 2 września 2015 r. (nr IP9.993.183.2015.194.79).

²⁷ Wybrano wydatki ponoszone przez dysponenta III stopnia w ramach POKL.

1.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Jednym z zadań polskiej nauki jest budowa obiektów nowoczesnej infrastruktury, tj. urządzeń i obiektów mających kluczowe znaczenie dla rozwoju badań naukowych. Kierunki inwestycji w naukę określono w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej. W 2011 r. znalazły się na niej 33 projekty z różnych dziedzin nauki. Obecnie Mapa zawiera strategiczne dla rozwoju nauki i gospodarki propozycje 53 przedsięwzięć, w tym 23 o charakterze międzynarodowym. Przedsięwzięcia realizowane są przez szkoły wyższe, instytuty Polskiej Akademii Nauk i instytuty badawcze.

Wyznacznikiem poziomu rozwoju naukowego są zajmowane przez uczelnie miejsca oraz liczba uczelni z danego kraju w „Rankingu Szanghajskim”, tj. liście 500 najlepszych uczelni na świecie. W 2015 r. (jak i w latach poprzednich) dwie polskie uczelnie – Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Jagielloński plasowały się w czwartej setce rankingu.

Źródłem wiedzy na temat jakości polskiej nauki są także raporty sporządzane przez międzynarodową organizację specjalizującą się w ewaluacji nauki „Science – Metrix”. Według SciVal²⁸ na podstawie klasyfikacji OECD wartość wskaźnika dotyczącego publikacji naukowych zaliczanych do 10% najczęściej cytowanych w świecie publikacji jako % publikacji naukowych w kraju ogółem, w 2015 r. spadła w porównaniu do 2014 r. do poziomu 13,2%. Zauważalny jest także spadek wartości wskaźnika dotyczącego publikacji naukowych zaliczanych do 10% najczęściej cytowanych w świecie jako procent publikacji naukowych w kraju: w obszarze nauk ścisłych z 21,4% w 2014 r. do 14,44% w 2015 r., w obszarze nauk przyrodniczych z 20,3% do 9%, w obszarze nauk technicznych z 17,9% do 10,5%, w obszarze nauk medycznych i o zdrowiu z 21,4% do 13,6%.

Na wspieranie badań naukowych (m.in. finansowanie działalności statutowej jednostek naukowych i dotacje dla NCN) zaplanowano środki w wysokości 3.310.720,1 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 3.297.949,8 tys. zł (99,6%). Wysokość środków przeznaczonych na to zadanie była wyższa o 228.412,4 tys. zł niż w 2014 r., tj. o 7,4%. Źródłem finansowania był budżet państwa. Wskaźnikiem stopnia realizacji zaplanowanego zadania była liczba publikacji polskich naukowców w czasopiśmie należących do bazy SCOPUS. Zaplanowana wartość na poziomie 36.573 została zrealizowana w wysokości 35.951 publikacji, tj. w 98,3%.

Na wspieranie rozwoju kadry naukowej zaplanowano środki w wysokości 253.632,8 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 250.403,8 tys. zł (98,7%). Na zadanie to wydatkowano kwotę o 4.795,4 tys. zł niższą (tj. o 1,9%) niż w 2014 r. Środki te zostały wygospodarowane w ramach podzadania dotyczącego wspierania badań naukowych. Źródłem finansowania był budżet państwa. W efekcie wydatkowanych środków 3.957 młodych naukowców otrzymało wsparcie.

Na wspieranie badań stosowanych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych (B+R) zaplanowano środki w wysokości 2.489.578,5 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 2.294.468,7 tys. zł (92,2%), tj. niższej o 187.359,7 tys. zł (7,5%) niż w 2014 r. Źródłem finansowania podzadania był budżet państwa oraz budżet środków europejskich. W efekcie działania te przyczyniły się do większego (72%) niż zaplanowano (70%) udziału projektów realizowanych we współpracy z przedsiębiorstwami w odniesieniu do ogólnej liczby projektów realizowanych na potrzeby sektora gospodarczego.

²⁸ SciVal – narzędzie do analiz bibliometrycznych firmy Elsevier, które umożliwia analizę danych na podstawie bazy Scopus od 1996 r.

Na wspieranie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami zaplanowano kwotę w wysokości 42.578,5 tys. zł, a wydatkowano 33.764,2 tys. zł (79,1%). Kwota wydatkowana w 2015 r. była wyższa o 4.270,6 tys. zł (tj. o 14,5%) niż w 2014 r. Źródłem finansowania podzadania był budżet państwa. Działania te zrealizowano w ramach podzadania wspieranie badań stosowanych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R. Zakładanym efektem było utworzenie 20 spółek zajmujących się transferem wiedzy do gospodarki w ramach projektu systemowego – „Wsparcie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami”, realizowanego w ramach POIG. W efekcie utworzono 21 takich spółek, osiągając założoną wartość miernika.

Na wspieranie tworzenia wspólnej infrastruktury jednostek badawczych zaplanowano kwotę w wysokości 1.850.252 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 1.747.855,3 tys. zł. Kwota wydatkowana w 2015 r. była wyższa o 636.002,1 tys. zł (tj. o 57,2%) niż w 2014 r. Źródłem finansowania działania był budżet państwa oraz budżet środków europejskich. W efekcie wsparciem objęto 488 ośrodków badawczych (wobec 307 zaplanowanych).

1.4. Sprawozdania

Badaniem objęto prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich, sprawozdań w układzie zadaniowym oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych w części 28 budżetu państwa. Sprawozdania łączne części 28 zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych obejmujących dysponenta głównego i urząd obsługujący Ministra, które zostały sporządzone terminowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

1.5. Księgi rachunkowe

W Ministerstwie księgi rachunkowe obejmowały osobno dane dysponenta części oraz dysponenta III stopnia – urzędu obsługującego Ministra. Prowadzone były w podziale na części 28, 38 i 67 z uwzględnieniem działów, rozdziałów i paragrafów. W ramach części 28 ewidencjonowano środki wynikające z planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej. Księgi rachunkowe prowadzone były z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego firmy QNT Systemy Informatyczne Sp. z o.o. – QUORUM, wersja systemu 2015/1/PS3²⁹ dla dysponenta części oraz 2015/1/PS6 dla dysponenta III stopnia. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości spełniała wymogi art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰ i została zaktualizowana w odniesieniu do wersji oprogramowania zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 września 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Ministerstwie NiSW. Salda kont księgi głównej na dzień 31 grudnia 2014 r. zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych 2015 r. jako bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 r. Obroty dziennika za 2015 r. były zgodne z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej na dzień 31 grudnia 2015 r.

W kontroli pn. *Zapewnienie jawności i przejrzystości finansów publicznych przez system sprawozdawczości finansowej (P/15/015)* przeprowadzonej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego obejmującej okres od 1 stycznia do 31 sierpnia 2015 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg rachunkowych. Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 28

²⁹ Wersja wcześniejsza, ze względu na brak konieczności aktualizacji dla tego dysponenta.

³⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 330, ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

za okres od 1 września do 31 grudnia 2015 r. przeprowadzono w kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. na próbie 24 zapisów księgowych o łącznej wartości 252.144 tys. zł, wylosowanych metodą monetarną (MUS) oraz dobranych metodą celową trzech zapisów na łączną kwotę 28.703 tys. zł³¹. Stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalnym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

Wniosek pokontrolny NIK sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. dotyczący uaktualnienia zasad (polityki) rachunkowości został zrealizowany.

Zidentyfikowana w trakcie kontroli nieprawidłowość wskazuje na istnienie ryzyka, że księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta głównego części 28 obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań mogły być prowadzone nieprawidłowo.

W systemie księgowym w dziale 730 – Nauka, w okresie styczeń – luty 2015 r. nieidentyfikowalny użytkownik (o loginie administratora) dokonał zatwierdzenia 6.412 zapisów dwustronnych. Było to niezgodne z: art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapis księgowy powinien posiadać m.in. dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu; art. 24 ust. 4 pkt 1 i 4 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi księgi uznaje się za sprawdzalne, jeśli m.in. udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych oraz zapewniona jest kontrola kompletności zbiorów systemu rachunkowości oraz parametrów przetwarzania danych, a także z Polityką rachunkowości Ministerstwa³², zgodnie z którą akceptacja i zatwierdzanie dokumentów w systemie FK są dokonywane przez głównego księgowego resortu lub osobę przez niego upoważnioną. Stosowne upoważnienia do ww. zadań, oprócz głównej księgowej resortu, posiadało dwóch pracowników Ministerstwa. Natomiast uprawnienia administratora posiadają łącznie cztery osoby – trzech informatyków Ministerstwa oraz główna księgowa resortu.

NIK zauważa, że powierzenie uprawnień administratora czterem osobom na tym samym koncie spowodowało, że na poziomie systemu księgowego niemożliwe było zidentyfikowanie osoby, która dokonała zatwierdzenia 6.412 zapisów dwustronnych.

2. Część 38 – Szkolnictwo wyższe

2.1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na 2015 r. (po nowelizacji) dochody dla części 38 zaplanowano w kwocie 16.043 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 17.994,4 tys. zł, w tym w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 17.982,9 tys. zł oraz w dziale 750 – Administracja publiczna 11,4 tys. zł. W porównaniu do 2014 r. zrealizowane dochody były wyższe o 3.338,1 tys. zł, tj. o 22,8%. Źródłami dochodów w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe były m.in. niewykorzystane dotacje celowe na zadania inwestycyjne. Źródłami dochodów w dziale 750 – Administracja publiczna były zwroty z Komisji Europejskiej za zakup biletów lotniczych, zwroty z tytułu nadpłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz kara umowna wynikająca z zawartej umowy na usługi. Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2015 r.

³¹ Łącznie badanie przeprowadzono na próbie 27 zapisów o łącznej wartości 280.847 tys. zł.

³² Dział I, pkt 35 Zasad (Polityki) rachunkowości w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, stanowiącej załącznik do zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 marca 2013 r.

wyniosły 9.010,3 tys. zł i były wyższe o 8.536,2 tys. zł, tj. o 1.800,5% w porównaniu do 2014 r. Zaległości wyniosły 8.063,5 tys. zł i były wyższe o 7.663,1 tys. zł, tj. o 1.913,9%. Cztery największe zaległości złożyły się na kwotę 4.642,5 tys. zł, co stanowiło 57,6% zaległości ogółem. Wynikały one z decyzji Ministra NiSW wydanych w związku z niewykorzystaniem lub niezgodnym z przeznaczeniem wykorzystaniem dotacji na pomoc materialną przez trzy uczelnie niepubliczne i w związku z wykorzystaniem niezgodnie z przeznaczeniem dotacji podmiotowej przez uczelnię publiczną. Szczegółowym badaniem objęto zaległości w łącznej kwocie 3.271,6 tys. zł. Podjęte przez pracowników MNiSW czynności zmierzały do wyegzekwowania zaległości i polegały na wszczęciu postępowań administracyjnych oraz skierowaniu wniosków do urzędów skarbowych o wszczęcie postępowań egzekucyjnych w administracji.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik 1b do niniejszej Informacji.

2.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na finansowanie szkolnictwa wyższego w 2015 r. z części 38 wyniosły 13.395,7 mln zł, co w porównaniu do 2010 r. (10.313,4 mln zł) oznacza wzrost o 29,9%, a w porównaniu do 2014 r. (12.643,7 mln zł) wzrost o 5,9%. Struktura przychodów uczelni z działalności dydaktycznej, według Głównego Urzędu Statystycznego, wskazuje, że głównym źródłem finansowania działalności dydaktycznej uczelni publicznych są dotacje z budżetu państwa.

2.2.1. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej zaplanowano wydatki w części 38 w wysokości 11.704.702 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy wynosić one miały 11.698.105 tys. zł. W rezultacie dokonanych zmian plan wydatków został zwiększony do wysokości 12.667.898 tys. zł, w tym w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 12.639.195,2 tys. zł, w dziale 851 – Ochrona zdrowia 16.529,6 tys. zł, w dziale 750 – Administracja publiczna 12.148,2 tys. zł, w dziale 752 – Obrona narodowa 25 tys. zł.

Minister NiSW dwoma decyzjami wprowadził blokadę środków finansowych na kwotę 6.597 tys. zł. Decyzją nr 16/WKP/2015 zablokowano kwotę 6.537 tys. zł w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe. Blokada została uzasadniona potrzebą przesunięcia środków przeznaczonych na realizację programu wieloletniego pn. „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2017” z 2015 r. na 2016 r. w związku z przedłużającymi się procedurami administracyjnymi i sądowymi dotyczącymi zakupu gruntów pod inwestycję. Blokada środków na kwotę 60 tys. zł wynikała z niewykorzystania w całości środków na oświetlenie wewnętrzne w budynku MNiSW, spowodowanego unieważnieniem przetargu. Ponadto nie zrealizowano pięciu projektów szkoleniowych ujętych w planie. Rezygnacja z realizacji tych projektów wynikała m.in. z pokrywania się zakresów szkoleń organizowanych przez inne instytucje (np. przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów) lub finansowanych z innych źródeł (np. szkolenia w ramach POIG). O ww. decyzjach Minister Finansów został poinformowany stosownie do art. 177 ust. 4 ufp.

Środki z rezerwy ogólnej części 81 w wysokości 11.320 tys. zł zwiększyły wydatki budżetowe części 38 w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe. Zostały one przeznaczone: w kwocie 5.000 tys. zł – dla Szkoły Głównej Handlowej na sfinansowanie kosztów wyburzenia budynku dydaktycznego, w kwocie 5.000 tys. zł – dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego m.in. na dostosowanie budynku do wymogów ochrony przeciwpożarowej, w kwocie 1.320 tys. zł na realizację Programu „Polski Erasmus dla Ukrainy”. Środki przeznaczone na sfinansowanie wyburzenia budynku dydaktycznego należącego do Szkoły

Głównej Handlowej przyznane zostały na podstawie zarządzenia nr 86 Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 września 2015 r., które zobowiązało Ministra Finansów do dokonania odpowiednich zmian w budżecie państwa. Decyzją Ministra Finansów środki te zwiększyły wydatki rozdziału 80306 – Działalność dydaktyczna, § 2520 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej, na zadania o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy Psw. Minister NiSW przekazał środki w kwocie 5.000 tys. zł w ramach zwiększenia dotacji podstawowej na 2015 r. Na realizację programu „Polski Erasmus dla Ukrainy”. wydatkowano kwotę 1.234,4 tys. zł (93,5%).

Środki z rezerw celowych zwiększyły wydatki budżetowe części 38 łącznie o kwotę 965.579,6 tys. zł, z czego 855.082 tys. zł przeznaczono na zwiększenie wynagrodzeń w szkołach wyższych, 104.608 tys. zł na projekty finansowane ze środków europejskich, 589,6 tys. zł na zobowiązania Skarbu Państwa i 5.300 tys. zł na realizację projektów pomocy rozwojowej dla studentów Studiów Wschodnich. Szczegółowym badaniem rozliczenia uruchomionych rezerw celowych budżetu państwa objęto środki przeznaczone na zwiększenie wynagrodzeń pracownikom uczelni. Środki na ten cel zostały przekazane uczelniom przez Ministra w pełnej kwocie.

Zrealizowane w części 38 wydatki wyniosły 12.593.588,1 tys. zł (99,4% planu po zmianach), w tym w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 12.566.583,4 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach, w dziale 851 – Ochrona zdrowia 16.529,6 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, w dziale 750 – Administracja publiczna 10.458,2 tys. zł, tj. 86,1% planu po zmianach oraz w dziale 752 – Obrona narodowa 17 tys. zł, tj. 68% planu po zmianach.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 943,8 tys. zł, tj. 9% wydatków w dziale 750 – Administracja publiczna, z pominięciem wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia – Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS) spośród 11.186 zapisów księgowych. Badaniem objęto 62 zapisy księgowo na kwotę ogółem 943,8 tys. zł, w tym w grupie wydatków majątkowych dziewięć zapisów na kwotę 773,2 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących pozapłacowych 53 zapisy na kwotę 170,2 tys. zł. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W badanej próbie wydatków w łącznej kwocie 943,8 tys. zł pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy Pzp nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydatki na współfinansowanie projektów ze środków europejskich wyniosły: 211.106,9 tys. zł, tj. 88,9% planu po zmianach i były niższe o 12.249,1 tys. zł, tj. o 5,5% w porównaniu do 2014 r.

Przeciętne zatrudnienie w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra NiSW wyniosło 118.559 etatów i było o 1.438 etatów niższe niż w 2014 r. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 5.854,8 zł i było wyższe o 447,6 zł wyższe niż w 2014 r. tj. o 8,3%. W 2015 r. nie zawierano umów z agencją pracy tymczasowej.

Zobowiązania na koniec 2015 r. wyniosły (głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi) 1.127,5 tys. zł. Były one wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2014 r. o 186,8 tys. zł, tj. o 19,9%. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W wyniku analizy w ramach części 38 trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych w tym dwóch przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego i jednego udzielonego w trybie z wolnej ręki na łączną kwotę 597,7 tys. zł³³, finansowanych z budżetu państwa lub budżetu środków europejskich, nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Pzp.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków budżetowych w części 38 zawiera tabela stanowiąca załącznik 2b, a zatrudnienia i wynagrodzenia tabela stanowiąca załącznik 3b do niniejszej informacji.

Dotacje budżetowe

W planie po zmianach na dotacje podmiotowe przeznaczono kwotę 11.985.245,8 tys. zł, w tym na działalność dydaktyczną – 10.161.542,4 tys. zł, na pomoc materialną dla studentów i doktorantów – 1.605.894,8 tys. zł, na zadania projakościowe – 216.950,2 tys. zł. Dla Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczono środki w wysokości 618,4 tys. zł, natomiast dla Krajowej Reprezentacji Doktorantów – 240 tys. zł.

Dotację podmiotową na działalność dydaktyczną (rozdział 80306) wykorzystano w kwocie 10.161.505,4 tys. zł. Środki te przekazano 272 podmiotom, w tym: 59 uczelniom publicznym akademickim nadzorowanym przez Ministra NiSW (9.167.404,8 tys. zł), 36 uczelniom publicznym zawodowym nadzorowanym przez Ministra NiSW (618.270,6 tys. zł), pięciu uczelniom publicznym nadzorowanym przez Ministra Obrony Narodowej (161.236,5 tys. zł), sześciu uczelniom prowadzonym przez kościoły i związki wyznaniowe (204.554,1 tys. zł). Ponadto w ramach tej dotacji, na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, przekazano środki 166 uczelniom niepublicznym (10.039,4 tys. zł).

Kontroli poddano wykorzystanie w 2015 r. dotacji na działalność dydaktyczną przez pięć uczelni publicznych: Politechnikę Białostocką, Politechnikę Gdańską, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Szczeciński oraz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Na działalność dydaktyczną (dotacja podstawowa) uczelnie otrzymały w 2015 r. łącznie 913.176,7 tys. zł, które zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację zadań i dotyczyły: nieterminowego przekazania do Ministerstwa Finansów przez Politechnikę Gdańską oraz Uniwersytet Łódzki planów rzeczowo-finansowych na 2015 r. (odpowiednio po dziewięciu i siedmiu miesiącach zamiast w terminie 14 dni od ich uchwalenia), co stanowiło naruszenie art. 100 ust. 3 pkt 1 ustawy Psw.

Dotację podmiotową na pomoc materialną dla studentów i doktorantów (rozdział 80309) wykorzystano łącznie 436 podmiotów w kwocie 1.605.874 tys. zł, w tym: 59 uczelni publicznych akademickich nadzorowanych przez Ministra NiSW (1.183.532,5 tys. zł), 36 uczelni publicznych zawodowych nadzorowanych przez Ministra NiSW (107.594,2 tys. zł), pięć uczelni publicznych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (30.000,5 tys. zł), sześć uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe (31.040,9 tys. zł) i sześć seminariów kształcących księży katolickich (426,3 tys. zł), 265 uczelni niepublicznych (252.055,9 tys. zł) oraz 59 instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk i instytutów badawczych (1.223,7 tys. zł).

³³ Wydatki z umów zawartych w wyniku przeprowadzenia trzech niniejszych postępowań zostały poniesione z dwóch części budżetowych (28 i 38). Wskazana kwota dotyczy wydatków poniesionych z części 38 budżetu państwa.

Kontroli poddano wykorzystanie w 2015 r. dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów przez pięć uczelni publicznych: Politechnikę Białostocką, Politechnikę Gdańską, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Szczeciński oraz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

Na bezzwrotną pomoc materialną dla studentów i doktorantów w formie stypendiów socjalnych, stypendiów rektora dla najlepszych studentów i doktorantów, stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych i zapomóg, a także remonty domów i stołówek studenckich uczelnie wydatkowały łącznie 110.965,8 tys. zł. Pomocą objęto 27.485 studentów oraz 1.181 doktorantów. W czterech przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń.

Przy udzielaniu pomocy materialnej studentom i doktorantom w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu stwierdzono naruszenie uregulowań ustawowych i wewnętrznych polegających na:

- przekroczeniu w 2015 r. o 1 punkt procentowy poziomu 40% udziału wydatków na stypendia rektora dla najlepszych studentów w łącznej kwocie wypłat stypendiów, co było niezgodne z postanowieniami art. 174 ust. 4 ustawy Psw,
- wydaniu 60 decyzji o przyznaniu pomocy materialnej studentom (70,6% zbadanej próby 85 spraw) z przekroczeniem o trzy do 89 dni trzydziestodniowego, co było niezgodne z regulacjami wewnętrznymi uczelni w zakresie ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów na lata akademickie 2014/2015 i 2015/2016 oraz z art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³⁴,
- wypłacie 37 świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów (43,5% zbadanej próby) w łącznej wysokości 35.280 zł, mimo braku decyzji wydanych w sprawie ich przyznania, tj. z naruszeniem art. 104 i 110 Kpa,
- zawyżeniu wypłaty jednemu studentowi stypendium socjalnego w roku akademickim 2014/2015 o kwotę 1.280 zł poprzez nieuwzględnienie dochodów członka rodziny, tj. wbrew § 14 regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów na rok akademicki 2014/2015,
- opóźnionej wypłacie stypendium rektora dla najlepszych studentów za marzec 2015 r. w przypadku siedmiu świadczeń w łącznej kwocie 5.360 zł, co było niezgodne z § 5 ust. 7 i 8 regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów na rok akademicki 2014/2015,
- przyznaniu w roku akademickim 2015/2016 w sumie pięciu dodatkowym doktorantom stypendium dla najlepszych doktorantów w wyniku przekroczenia wskaźnika wyznaczającego liczbę osób uprawnionych do ich otrzymywania, wynikającą z § 21 ust. 3 zarządzenia Rektora w sprawie zasad przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów Uniwersytetu Ekonomicznego,
- pozostawieniu czterech wniosków o pomoc materialną doktoranta bez rozpatrzenia i niewydaniu decyzji w sprawie takiej pomocy, wskutek czego naruszono zapisy § 26 ust. 1 ww. zarządzenia Rektora.

Dotację podmiotową w rozdziale 80311 (tzw. projakościową), wykorzystano 99 podmiotów na kwotę 216.950,2 tys. zł. Wśród jednostek, które otrzymały dotację było: 59 uczelni publicznych akademickich nadzorowanych przez Ministra NiSW (173.923,1 tys. zł), dziewięć uczelni publicznych nadzorowanych

³⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 23, dalej Kpa.

przez Ministra Zdrowia (25.240 tys. zł), cztery uczelnie prowadzone przez kościoły i związki wyznaniowe (6.250 tys. zł), sześć uczelni niepublicznych (6.404,2 tys. zł), 15 uczelni publicznych nadzorowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (3.812,9 tys. zł), trzy uczelnie publiczne nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej (990 tys. zł), jedna jednostka naukowo-dydaktyczna nadzorowana przez Ministra Zdrowia (120 tys. zł) oraz dwie uczelnie publiczne nadzorowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej (210 tys. zł).

Dotację podmiotową w rozdziale 80395 – Pozostała działalność, wykorzystali dwa podmioty – Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej – 618,4 tys. zł oraz Krajowa Reprezentacja Doktorantów – 240 tys. zł. Obydwa podmioty wykorzystali dotacje w pełnej kwocie.

Na dotacje celowe przyznana została kwota 260.015,8 tys. zł, z czego wydatkowano 259.190,7 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach. Kwota ta została wykorzystana w rozdziale 80306 – Działalność dydaktyczna przez 34 publiczne uczelnie akademickie nadzorowane przez Ministra NiSW (227.997,8 tys. zł), cztery uczelnie publiczne zawodowe nadzorowane przez Ministra NiSW (3.461,6 tys. zł) i jedną uczelnię prowadzoną przez kościół (7.205,5 tys. zł). Ponadto dotacje celowe wykorzystane zostały w rozdziale 80309 – Pomoc materialna dla studentów przez siedem uczelni publicznych akademickich nadzorowanych przez Ministra NiSW (8.215,8 tys. zł), dwie uczelnie publiczne zawodowe (458,7 tys. zł) i jedną uczelnię prowadzoną przez kościół (500 tys. zł), w rozdziale 80379 – Pomoc zagraniczna przez jedną uczelnię (1.117,7 tys. zł), w rozdziale 80395 – Pozostała działalność przez 10 fundacji (8.705,8 tys. zł) i pięć stowarzyszeń (1.404,6 tys. zł) oraz Krajową Reprezentację Doktorantów (90,6 tys. zł) i Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej (32,6 tys. zł).

U dysponenta części 38 kontrolą objęto dobrane w sposób celowy (najwyższe kwotowo zadanie realizowane w 2015 r. w ramach programów wieloletnich oraz pozostałych zadań inwestycyjnych) dotacje celowe na łączną kwotę 90.336,3 tys. zł, tj. 37,9% dotacji celowych i 0,7% ogółu wypłaconych w tej części dotacji. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych i obowiązującymi przepisami.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 38 wydatkowano kwotę 79.109 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach. W dziale 803 – Szkolnictwo wyższe świadczenia te wyniosły 79.099,9 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach, a w dziale 750 – Administracja publiczna 9,1 tys. zł, tj. 41,4% planu po zmianach. Środki z działu 803 – Szkolnictwo wyższe przeznaczone zostały m.in.: na nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń (3.894 tys. zł), na stypendia Ministra NiSW za wybitne osiągnięcia sportowe, naukowe albo artystyczne (14.069 tys. zł), dopłaty do kredytów studenckich (27.300 tys. zł), na stypendia przyznawane osobom niebędącym obywatelami polskimi, kształcącym się w Polsce na prawach stypendystów strony polskiej oraz dla Polaków kierowanych za granicę w celu kształcenia się lub szkolenia oraz dla młodzieży polonijnej studiującej w miejscu zamieszkania (33.368,6 tys. zł). Środki z działu 750 – Administracja publiczna wydatkowano na refundację zakupu okularów korekcyjnych na podstawie przepisu § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe³⁵ (4,4 tys. zł) oraz refundację kosztów podróży

³⁵ Dz. U. Nr 148, poz. 973.

dla członka komisji kwalifikującej ukraińskich studentów do programu „Polski Erasmus dla Ukrainy” (0,9 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w kwocie 57.979,4 tys. zł, tj. 95,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 4.219,4 tys. zł tj. o 7,8%. Wydatki te ponoszone były przez MNiSW, BUWiWM, BCKST oraz BPKA. W dziale 803 – Szkolnictwo wyższe wyniosły one 31.931,9 tys. zł (96,1% planu po zmianach), w dziale 750 – Administracja publiczna 9.501 tys. zł (87,4% planu po zmianach), w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 16.529,6 tys. zł (100% planu po zmianach), a w dziale 752 – Obrona narodowa 17 tys. zł (68% planu po zmianach).

Na wynagrodzenia bezosobowe w części 38 poniesiono wydatki w kwocie 14.178,1 tys. zł, co stanowiło 95,9% planu po zmianach (14.789,4 tys. zł). W porównaniu do 2014 r. były one niższe o 223,4 tys. zł, tj. o 1,5%.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zrealizowano w łącznej wysokości 248.853,6 tys. zł, tj. 84,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one niższe o 51.881,1 tys. zł, tj. o 17,3%. W dziale 803 – Szkolnictwo wyższe wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 248.065,7 tys. zł, tj. 84,9% planu po zmianach. Środki te wydatkowano na: zadania inwestycyjne realizowane w ramach programów wieloletnich. Wydatki majątkowe w dziale 750 – Administracja publiczna wyniosły 787,9 tys. zł (76% planu po zmianach) i były wyższe niż w 2014 r o 228,1 tys. zł, tj. o 40,7%. Przeznaczono je na zakup m.in. urządzeń serwerowych (355,2 tys. zł), sprzętu komputerowego (92 tys. zł) i sprzętu komputerowego TEMPEST (62,1 tys. zł).

2.2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w części 38 zostały zaplanowane w ustawie budżetowej w kwocie 542.424 tys. zł. W wyniku dokonanych zmian oraz przesunięć środków między programami operacyjnymi (za zgodą Ministra Infrastruktury i Rozwoju³⁶ oraz Ministra Finansów³⁷) budżet środków europejskich został zwiększony do kwoty 916.717,1 tys. zł, w tym w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 915.858 tys. zł oraz w dziale 750 – Administracja publiczna 859,1 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w wysokości 802.085,6 tys. zł, tj. 87,5% planu po zmianach, w tym w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 801.467,2 tys. zł (87,5% planu po zmianach) oraz w dziale 750 – Administracja publiczna 618,4 tys. zł (72% planu po zmianach). Wydatki budżetu środków europejskich w części 38 poniesiono w ramach POKL – 358.707,7 tys. zł, tj. 78,9% planu po zmianach oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIŚ) – 443.377,9 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Wydatki zostały poniesione m.in. na: promocję wśród młodzieży kierunków matematycznych, przyrodniczych i technicznych jako kluczowych dla polskiej gospodarki; uczestnictwo 84 pracowników uczelni, instytutów badawczych i absolwentów studiów wyższych w dwumiesięcznych programach stażowo-szkoleniowych dotyczących energetyki jądrowej, technologii eksploatacji oraz rozpoznawania zasobów gazu łupkowego. W ramach POIŚ (Priorytet XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego) zrealizowano 29 projektów, których beneficjentami były jednostki naukowe uczelni

³⁶ Decyzje Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 16 października 2015 r. (nr DBR.VI.3111.129.2015.MB.1).

³⁷ Decyzje Ministra Finansów z dnia 6 maja 2015 r. (nr IP9.993.47.2015.194.17), z dnia 10 czerwca 2015 r. (nr IP9.993.83.2015.194.38), z dnia 3 lipca 2015 r. (nr IP9.993.115.2015.194.49), z dnia 31 lipca 2015 r. (nr IP9.993.138.2015.194.67), z dnia 2 września 2015 r. (nr IP9.993.183.2015.194.79).

publicznych. W 2015 r. zakończono inwestycje budowlane, w wyniku których powstały: Podkarpackie Centrum Innowacyjno-Badawcze Środowiska w Rzeszowie oraz Międzyuczelniane Centrum NanoBioMedyczne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Ponadto zakończono realizację przebudowy na cele dydaktyczne budynku Wydziału Mechatroniki i Lotnictwa Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie oraz budynku dydaktycznego na Politechnice Wrocławskiej wraz z unowocześnieniem infrastruktury dydaktycznej. W ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER) nie wydatkowano żadnych środków mimo zaplanowania kwoty 18.551 tys. zł. Powodem niewydatkowania środków był długi okres uzgadniania treści umowy o dofinansowanie projektu zgodnie z uwagami ekspertów i rekomendacjami Instytucji Zarządzającej.

Szczegółową kontrolą objęto wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane przez Ministerstwo na łączną kwotę 13,7 tys. zł, co stanowiło 2,2% wydatków budżetu środków europejskich w dziale 750 – Administracja publiczna poniesionych w 2015 r. Doboru próby dokonano w sposób celowy³⁸. Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, do wysokości określonej w planie finansowym. Zostały one przeznaczone na cele lub zadania określone w umowach o dofinansowanie. Ponadto kontrolą objęto środki z rezerwy celowej w kwocie 126.541 tys. zł, które zostały przekazane na dofinansowanie projektów realizowanych przez beneficjentów w ramach POIS, z którymi Instytucja Wdrażająca – Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy – zawarła umowy o dofinansowanie. Stwierdzono, że środki przeznaczone na ten cel zostały wydatkowane w całości przez podmioty realizujące projekty.

W 2015 r. w części 38 dokonano 269 zleceń płatności do BGK na kwotę 620,7 tys. zł, w tym we wrześniu i listopadzie 46 zleceń na kwotę 99,8 tys. zł. W badanej próbie zleceń płatności z dwóch miesięcy nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków europejskich w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik 4b do niniejszej Informacji.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Na kształcenie w szkolnictwie wyższym zaplanowano w 2015 r. kwotę 10.964.231,5 tys. zł, a wydatki zrealizowano w wysokości 10.828.284,5 tys. zł (98,8%) i kwota ta była większa o 696.392,4 tys. zł, tj. o 6,9% niż kwota wydatkowana na wykonanie tego zadania w 2014 r. Wskaźnikiem wykorzystanym do monitorowania realizacji niniejszego zadania był udział osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie w grupie osób powyżej 23 lat. Jego wartość zaplanowano na poziomie 23,19%, zrealizowano zaś na poziomie 20,22%. Na niewykonanie wskaźnika wpływ miał m.in. niż demograficzny, zmniejszenie zainteresowania ludzi młodych studiami, a także skala długotrwałych wyjazdów za granicę. Osiągnięcie wartości planowanego wskaźnika z uwagi na spowolnienie rozwoju demograficznego oraz emigrację osób młodych należy oczekiwać dopiero w perspektywie kolejnych lat.

Na wsparcie procesu studiowania (m.in. stypendia socjalne, stypendia rektora dla najlepszych studentów na I roku studiów) zaplanowano środki w wysokości 1.684.366,5 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 1.683.452,8 tys. zł (99,9%). Kwota ta była większa o 4.373,4 tys. zł, tj. o 0,3% niż wydatki zrealizowane na to zadanie w 2014 r. Zadanie to zostało sfinansowane ze środków budżetu państwa. Wskaźnikiem wykorzystanym do monitorowania stopnia zrealizowania zadania był odsetek studentów i doktorantów, którzy otrzymali pomoc materialną (zaplanowano wskaźnik wynoszący 22,4%). W efekcie

³⁸ Wybrano wydatki ponoszone przez dysponenta III stopnia w ramach POKL.

wydatkowanych środków taką pomoc otrzymało 21,8% studentów i doktorantów. Mniejsze niż zakładano wykonanie wynikało ze spadku ogólnej liczby studentów i doktorantów oraz poprawy ich sytuacji materialnej. Ponadto zmianie uległa struktura funduszu pomocy materialnej – zmniejszający się odsetek studentów i doktorantów skutkowało wzrostem średniej wysokości stypendiów.

Na utrzymanie i rozbudowę infrastruktury szkolnictwa wyższego zaplanowano środki w wysokości 866.313,3 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 817.343,9 tys. zł (94,3%). Na zadanie to wydatkowano kwotę wyższą o 46.435,9 tys. zł, tj. o 6% niż w 2014 r. Źródłem finansowania był budżet państwa oraz budżet środków europejskich. W efekcie wydatkowanych w 2015 r. środków wykonano 86 zadań inwestycyjnych (osiągnięto zaplanowaną wartość miernika) związanych z utrzymaniem i rozbudową infrastruktury w szkolnictwie.

Na podejmowanie działań w związku z kształtowaniem międzynarodowego wizerunku RP zaplanowano środki w wysokości 7.043,7 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 6.662 tys. zł (94,6%). Kwota wydatkowana w 2015 r. była niższa o 291,8 tys. zł, tj. o 4,2% niż w 2014 r. Źródłem finansowania był budżet państwa. Wskaźnikiem określonym do monitorowania wykonania zadania była liczba studentów z krajów Unii Europejskiej, którzy przyjechali do Polski w ramach programu Erasmus. W wyniku wydatkowanych środków do Polski przyjechało 11.693 studentów (wobec 8.300 zaplanowanych).

W ramach wzmocnienia aktywności Polonii i Polaków za granicą, zaplanowano środki w wysokości 512,7 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 510,4 tys. zł (99,6%). Źródłem finansowania był budżet państwa. Wskaźnikiem wykorzystanym do monitorowania stopnia realizacji zaplanowanego zadania była liczba uczestników kursów kultury i języka polskiego (250 osób). Efektem rzeczowym wydatkowanych środków było uczestnictwo w kursach 208 osób. Wykonanie wskaźnika na poziomie niższym niż zakładany wynikało z faktu, iż mniejsza liczba osób spełniła wymagane kryteria uczestnictwa w kursach.

Wzrosły wydatki na pomoc materialną dla studentów i doktorantów. W 2015 r. wynosiły one 1.619,9 mln zł, tj. o 1,1% w porównaniu do 2014 r. Odnotowano także wzrost liczby absolwentów szkół wyższych na kierunkach matematycznych, przyrodniczych i technicznych. W 2015 r. osiągnął on poziom 26,41%, zaś w 2014 r. wynosił 22,8% ogólnej liczby absolwentów uczelni. Według danych zgromadzonych w systemie POL-on odsetek absolwentów studiów I stopnia, którzy podjęli studia II stopnia wyniósł 48,91%. Od 2006 r. liczba studentów w szkołach wyższych stale maleje. W roku akademickim 2010/2011 w szkołach wyższych kształciło się 1.841,2 tys. studentów (łącznie z cudzoziemcami), w kolejnych latach liczba ta wynosiła 1.764,1 tys., 1.676,9 tys., 1.549,9 tys., 1.469,4 tys. studentów. Odnotowuje się natomiast wzrost odsetka studentów – cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach. W 2010 r. wynosił on 1,2%, zaś w 2014 r. 3,1%. Zauważalny jest także spadek liczby nauczycieli akademickich. Według stanu na koniec grudnia 2011 r. w szkołach wyższych pracowało 102,8 tys. nauczycieli akademickich, na koniec 2012 r. 100,7 tys., na koniec 2013 r. 98,5 tys., a na koniec 2014 r. 96,5 tys. nauczycieli. Zmniejszeniu uległa także liczba szkół wyższych (z 472 uczelni w 2012 r. do 462 uczelni w 2014 r.). W 2010 r. liczba absolwentów studiów na poziomie magisterskim wynosiła 222.519 osób, zaś w 2014 r. 189.802 osoby. Według przeprowadzanego przez Główny Urząd Statystyczny Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) stopa bezrobocia absolwentów szkół wyższych w 2010 r. wynosiła 18,8%, w kolejnych dwóch latach przekroczyła poziom 20% do poziomu 23% w 2013 r. W 2014 r. odnotowano spadek do poziomu 21%.

2.4. Sprawozdania

Badaniem objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich, sprawozdań w układzie zadaniowym oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych w części 38 budżetu państwa. Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 38 na podstawie sprawozdań jednostkowych własnych i podległych jednostek. Sprawozdania dysponenta głównego i urzędu obsługującego Ministra sporządzono na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

3. Część 67 – Polska Akademia Nauk

3.1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na rok 2015 dochody budżetowe dla tej części zaplanowano (po nowelizacji) w kwocie 161 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 191,8 tys. zł i były wyższe o 19,1% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. wykonane dochody były wyższe o 28%. Największy udział w dochodach (74,6%) stanowiły wpływy ze zwrotu środków (143,1 tys. zł) tytułem nadpłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za lata 2004-2014. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 67 zawiera tabela, stanowiąca załącznik 1c do niniejszej Informacji.

3.2. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na 2015 r. wydatki w części 67 zaplanowano w wysokości 78.061 tys. zł (w tym dotacje i subwencje 74.879 tys. zł i wydatki majątkowe 3.182 tys. zł). Wydatki ujęto w trzech rozdziałach: 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych PAN, 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN, 73095 – Pozostała działalność. Wysokość wydatków w trakcie roku nie uległa zmianie. Zrealizowane wydatki wyniosły 77.877 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 0,01%.

Stosownie do postanowień ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk³⁹ środki budżetowe zostały przekazane przez Ministra NiSW w formie dotacji podmiotowej (art. 79 ust. 1 pkt 1 ustawy o PAN) oraz dotacji celowej na inwestycje (art. 79 ust. 1 pkt 3 ustawy o PAN).

Na dotację podmiotową zaplanowano kwotę 74.879 tys. zł. Zrealizowane wydatki wyniosły 74.702,7 tys. zł, tj. 99,8% planu. W porównaniu do 2014 r. kwota dotacji podmiotowej była wyższa o 1,2%.

Wydatki w kwocie 16.682,8 tys. zł objęły finansowanie: wynagrodzeń kierownictwa PAN, uposażeń członków PAN i innych świadczeń, organizacji Zgromadzeń Ogólnych PAN i posiedzeń Prezydium, działalności Prezesa, wiceprezesów i zespołów doradczych, działalności pięciu wydziałów, siedmiu oddziałów, komitetów, Komisji do Spraw Etyki w Nauce i Komisji Rewizyjnej, Akademii Młodych Uczonych.

Środki w wysokości 33.795,7 tys. zł przeznaczone zostały dla 21 jednostek organizacyjnych PAN, tj. działających na podstawie art. 68 ustawy o PAN 12 pomocniczych jednostek naukowych

³⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 572, dalej: ustawa o PAN.

(np. Biblioteka Kórnicka, Muzeum Ziemi, Stacja Naukowa w Paryżu), czterech placówek naukowych nieposiadających osobowości prawnej, posiadających status pomocniczych jednostek naukowych⁴⁰ (np. Ogród Botaniczny Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej i Zakład Antropologii we Wrocławiu) oraz pięciu jednostek organizacyjnych działających na podstawie art. 70 ustawy o PAN (np. Dom Pracy Twórczej w Wierzbie i Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie).

Kwota 24.224,2 tys. zł przeznaczona została na sfinansowanie działalności Kancelarii PAN (m.in. koszty zatrudnienia pracowników Kancelarii, utrzymanie siedziby), współpracę naukową z zagranicą (m.in. finansowanie wyjazdów uczonych polskich wynikające z umów i protokołów do umów o współpracy PAN z zagranicznymi akademiami nauk, składki do organizacji międzynarodowych), działalność dwóch instytutów międzynarodowych (na bieżącą eksploatację budynków oraz koszty utrzymania administracji i obsługi technicznej).

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków budżetowych w części 67 zawiera tabela stanowiąca załącznik 2c do niniejszej Informacji.

3.3. Sprawozdania

Badaniem objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych w części 67, w tym sprawozdania w układzie zadaniowym. Sprawozdania dysponenta zostały sporządzone terminowo, m.in. na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

4. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – agencja wykonawcza Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁴¹

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w 2015 r.

Zrealizowane w 2015 r. w NCBiR dochody, pochodzące m.in. z trzech części budżetu państwa (28 – Nauka, 34 – Rozwój regionalny, 38 – Szkolnictwo wyższe), wyniosły 2.270.293 tys. zł, w tym 614 tys. zł stanowiły tzw. pozostałe dochody. W 2015 r. zrealizowano wydatki w wysokości 2.228.378 tys. zł, w tym 99.734 tys. zł stanowiły wydatki na funkcjonowanie jednostki (m.in. wynagrodzenia osobowe wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, wynagrodzenia bezosobowe przeznaczone przede wszystkim na wynagrodzenia ekspertów). Ponadto w planie finansowym w pozycji pn. „Środki przyznane innym podmiotom” wykazywane były środki dla beneficjentów, którymi NCBiR dysponuje na podstawie stosownych upoważnień do zlecenia płatności Bankowi Gospodarstwa Krajowego (od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego). Środki te (środki europejskie) obejmowały również środki dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Ośrodka Przetwarzania Informacji, pełniących funkcje Instytucji Wdrażających w ramach POIG i POIŚ⁴². Wykonanie wyniosło 4.937.924 tys. zł (87% planu po zmianach).

W wyniku kontroli 53,4%⁴³ zrealizowanych wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach

⁴⁰ Funkcjonujących na podstawie art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 620, ze zm.).

⁴¹ NCBiR, stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1788, ze zm.), jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy o finansach publicznych.

⁴² „Informacja o wykonaniu planu finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w 2014 r.”.

⁴³ Wydatki w łącznej kwocie 1.189.260,2 tys. zł, wynikające z badania próby dobranej w sposób celowy: dwóch dotacji celowych (1.151.235 tys. zł) i trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (wydatek poniesiony w 2015 r. w wysokości

publicznych i aktach wykonawczych, na zadania wynikające z ustawy o NCBiR (w ramach planu finansowego finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – zadania z zakresu: badań stosowanych, badań B+R oraz komercjalizacji ich wyników i zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa). NCBiR finansował lub dofinansowywał również – jako Instytucja Pośrednicząca – zadania w ramach POIG, POKL, POIŚ, POIR, POWER. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

W 2015 r. NCBiR realizowało działania, których celem było m.in. zwiększenie intensywności badań stosowanych na potrzeby sektora gospodarczego oraz poprawa stanu infrastruktury ośrodków naukowych o wysokim potencjale badawczym. W ich wyniku 502 przedsiębiorców otrzymało środki na projekty w zakresie badań stosowanych we współpracy z jednostkami naukowymi (z planowanych 380 przedsięwzięć) oraz objęto wsparciem finansowym 62 ośrodki badawcze (z planowanych 29).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sprawozdania za 2015 r. sporządzone przez agencję wykonawczą. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę sporządzenia ww. sprawozdań stwierdzono, że księgi te, obejmujące zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, prowadzone były prawidłowo.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2015 r. Zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

Najwyższa Izba Kontroli jednak zauważa, że NCBiR wykazał w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego wyższy stan zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty niż planowano, co wynikało z zatrudnienia osób na zastępstwo za nieobecnych pracowników. Ponadto w 2015 r. nie wykorzystano wszystkich środków otrzymanych w ramach dotacji celowej na współfinansowanie Programów Operacyjnych, w szczególności otrzymanych w ramach POIR oraz POWER, ze względu m.in. na przedłużający się proces oceny wniosków o dofinansowanie. Dodatkowo w księgach rachunkowych NCBiR ewidencjonowano wydatki z podziałem na konta, które nie zawierają analitycznego podziału na paragrafy wydatkowe.

W 2015 r. w NCBiR zatrudniona była niewystarczająca liczba pracowników dla zabezpieczenia realizacji zadań. W konsekwencji korzystano z usług tzw. firmy „pracowników tymczasowych”, na rzecz której w 2015 r. poniesiono wydatki w wysokości 4.519,7 tys. zł. Nie wykonano również lub nie w pełni wykonano dwa założone w planie finansowym w układzie zadaniowym mierniki, dotyczące liczby programów wspartych w zakresie wyposażenia studentów w ogólnorozwojowe kompetencje potrzebne w przyszłej pracy oraz liczby przedsięwzięć realizujących projekty w zakresie B+R i komercjalizujących ich wyniki. Wynikało to m.in. z przesunięcia podpisywania umów na 2016 r.

2.289,7 tys. zł) oraz próby dobranej z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości uzupełnionej o wydatki dobrane w sposób celowy (35.735,5 tys. zł).

IV. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego – Funduszu Nauki i Technologii Polskiej

1. Przychody

Przychody Funduszu Nauki i Technologii Polskiej (Fundusz, FNiTP) zaplanowano w wysokości 26.500 tys. zł, w tym przychody z prywatyzacji, na podstawie przekazanej przez Ministra Skarbu Państwa prognozy wpływów środków z prywatyzacji dla Funduszu na rok 2015, oszacowano w wysokości 24.000 tys. zł, zaś przychody w postaci odsetek zaplanowano w wysokości 2.000 tys. zł, pozostałe 500 tys. zł zaplanowanych przychodów stanowiły inne środki. Na realizację zadań wynikających z ustawy tworzącej fundusz celowy⁴⁴, zaplanowano kwotę 130.000 tys. zł, w tym koszty własne w wysokości 70.000 tys. zł, a koszty inwestycyjne w wysokości 60.000 tys. zł. Planowane koszty realizacji zadań uwzględniały finansowanie projektów wynikających z umów zawartych z beneficjentami w latach 2011-2015. W 2015 r. nie dokonywano zmian i korekt w planie finansowym Funduszu.

Stan Funduszu na początek roku 2015 r. wynosił 164.903 tys. zł. Przychody Funduszu w 2015 r. wykonane zostały w kwocie 15.246 tys. zł, tj. w 57,5% planu, w tym przychody z prywatyzacji zostały zrealizowane w wysokości 872 tys. zł, co stanowiło 3,6% planowanej kwoty. Pozostałą kwotę stanowiły przychody z tytułu odsetek w wysokości 1.882 tys. zł oraz wpływy innych środków – 12.492 tys. zł. Niższe przychody ogółem były spowodowane niskimi przychodami z prywatyzacji, uzyskanymi od Ministra Skarbu. Natomiast wyższe niż planowane wykonanie pozostałych przychodów wynikało ze zwrotów niewykorzystanych w roku budżetowym środków, spowodowanych zmianami w harmonogramach realizacji projektów, wynikającymi m.in. z przedłużających się procedur zamówień publicznych lub opóźnień w dostawach, niezależnych od beneficjentów.

2. Gospodarowanie wolnymi środkami

Stan środków pieniężnych Funduszu na koniec roku ukształtował się na poziomie 82.613 tys. i był wyższy o 34,5% od zaplanowanego. W 2015 r. dysponent Funduszu nie przekazywał wolnych środków w zarządzanie terminowe, natomiast zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie⁴⁵, środki pozostające na rachunku bankowym Funduszu były przekazywane w depozyt *overnight*.

3. Koszty

Na zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy wydatkowano 109.575 tys. zł, tj. 84,3% zaplanowanych środków, w tym koszty poniesione na programy wspierania inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych wyniosły 42.457 tys. zł (70,8% kwoty zaplanowanej), zaś koszty programów wspierania szczególnie ważnych kierunków badań naukowych lub prac rozwojowych określonych w założeniach polityki naukowo-technicznej państwa wyniosły 67.117 tys. zł (95,9% zaplanowanej kwoty). W roku 2015 środki Funduszu przeznaczono na realizację następujących programów ustanowionych przez Ministra:

⁴⁴ Fundusz Nauki i Technologii Polskiej powstał na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 747, ze zm.).

⁴⁵ Dz. U. poz. 1864.

- *Program wspierania infrastruktury badawczej w ramach FNiTP*⁴⁶, w ramach którego sfinansowano 20 projektów inwestycyjnych⁴⁷ (na podstawie umów zawartych w latach 2011–2013), przekazując beneficjentom kwotę 42.201 tys. zł;
- *Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (NPRH)*⁴⁸ – w ramach dwóch edycji programu sfinansowano 270 projektów badawczych na kwotę łącznie 34.800 tys. zł, w tym z konkursu nr 80 na podstawie 114 umów zawartych z beneficjentami programu w roku 2011 przekazano kwotę w wysokości 15.984 tys. zł oraz z konkursu nr 82 na podstawie 156 umów zawartych w roku 2014 przekazano beneficjentom kwotę 18.816 tys. zł;
- *Program „Rozwój Sportu Akademickiego”*⁴⁹ – sfinansowano 20 projektów (na podstawie umów zawartych w latach 2014-2015) i przekazano beneficjentom łącznie 3.235 tys. zł;
- *Program „Juventus Plus”*⁵⁰ – na realizację 147 projektów przekazano beneficjentom, na podstawie umów zawartych w 2015 r., kwotę 18.010 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto wydatkowanie w 2015 r. ze środków Funduszu kwoty 22.199 tys. zł (co stanowiło 20,3% kosztów poniesionych w 2015 r.) na realizację ogółem 29 projektów, w tym: dziewięciu projektów inwestycyjnych w ramach *Programu wspierania infrastruktury badawczej w ramach FNiTP* na łączną kwotę 18.774 tys. zł, siedmiu projektów dofinansowanych w ramach NPRH (na kwotę 295 tys. zł); czterech projektów o najwyższych kwotach dofinansowania w ramach *Programu „Rozwój Sportu Akademickiego”* na łączną kwotę 1.166 tys. zł oraz dziewięciu projektów o najwyższych kwotach dofinansowania w ramach *Programu „Juventus Plus”* na łączną kwotę 1.964 tys. zł. Zadania i projekty objęte dofinansowaniem były zgodne z celami Funduszu, wskazanymi w ustawie go tworzącej i celami programów ustanowionych przez Ministra. Środki z FNiTP przyznane decyzją Ministra, przekazywano jednostkom naukowym zgodnie z harmonogramami płatności i w kwotach wynikających z zawartych umów i aneksów. MNiSW monitorowało terminowość składania raportów rocznych i końcowych przez beneficjentów, a na wszystkich zbadanych 53 raportach końcowych projektów NPRH oraz *Programu wspierania infrastruktury badawczej w ramach FNiTP* odnotowano ich datę wpływu do MNiSW, w formie kodu kreskowego. Ponadto wszystkie raporty końcowe beneficjentów były recenzowane i poddane ocenie, w wyniku której realizację tych projektów MNiSW uznało za wykonaną i rozliczoną. W 2015 r. nie ogłaszano naborów wniosków o przyznanie środków z Funduszu – finansowane były programy ustanowione przez Ministra w latach wcześniejszych.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w komunikatach Ministra NiSW o ustanowieniu programów „Juventus Plus” i „Rozwój Sportu Akademickiego” wykazano niepełne źródła finansowania tych projektów. W obydwu komunikatach określono, że projekty te są finansowane ze środków finansowych na naukę, wyodrębnionych w planie finansowym w części budżetu państwa 28 – Nauka. Natomiast projekty obu programów zostały w 2015 r. sfinansowane ze środków FNiTP.

⁴⁶ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 grudnia 2010 r. o ustanowieniu *Programu wspierania infrastruktury badawczej w ramach Funduszu Nauki i Technologii Polskiej* (M.P. Nr 101, poz. 1185) – w ramach tego programu sfinansowano projekty inwestycyjne.

⁴⁷ W 2015 r. rozliczono, na podstawie raportów końcowych, 26 projektów tego programu.

⁴⁸ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 listopada 2010 r. o ustanowieniu programu pod nazwą *Narodowy Program Rozwoju Humanistyki* (M.P. Nr 86, poz. 1014) oraz Komunikat z dnia 26 stycznia 2015 r. o ustanowieniu z dniem 30 stycznia 2015 r. programu pod nazwą NPRH (M.P. poz. 145).

⁴⁹ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. o ustanowieniu programu pod nazwą „Rozwój Sportu Akademickiego” (M.P. Nr 90, poz. 944).

⁵⁰ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 stycznia 2014 r. o ustanowieniu programu pod nazwą „Juventus Plus” (M.P. poz. 46).

Zdaniem MNiSW do roku 2015 oba programy Ministra były finansowane ze środków budżetowych części 28. W 2015 r. ww. programy zostały sfinansowane ze środków zaplanowanych w ramach FNiTP, ponieważ środki części 28 budżetu były niewystarczające na sfinansowanie wszystkich programów Ministra, a określone w planie na 2015 r. wydatki Funduszu oraz stan środków na rachunku pozwalały na sfinansowanie tych projektów, za czym przemawiały względy racjonalnego dysponowania środkami finansowymi przez Ministra NiSW.

NIK zauważa, że komunikaty Ministra o ustanowieniu programów mają charakter informacyjny i powinny w pełni informować o wszystkich źródłach finansowania danego programu.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wykonania planu finansowego FNiTP zawiera tabela stanowiąca załącznik 5 do niniejszej Informacji.

4. Sprawozdania

Kwoty wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2015 rok planu finansowego państwowego funduszu celowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej (Rb-40), z wykonania planu finansowego funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej (Rb- 33), a także kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), oraz roczne sprawozdania uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych (Rb-UN) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych (Rb-UZ) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Sprawozdania te zostały sporządzone rzetelnie, terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Wykazane w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (FNiTP) w układzie zadaniowym za rok 2015 (Rb-BZ2) kwoty wydatków były zgodne z danymi z ewidencji księgowej. Sprawozdanie zostało terminowo sporządzone i przekazane do Ministerstwa Finansów.

5. Księgi rachunkowe

Środki FNiTP ewidencjonowane są w ramach części 28 – Nauka. Stosownie do postanowień Zasad (polityki) rachunkowości obowiązują te same procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów, jak dla dysponenta części oraz dysponenta III stopnia, które zostały zbadane w części 28 – Nauka.

6. Wykonanie zadań

Minister NiSW, jako dysponent Funduszu, w 2015 r. realizował zadanie wynikające z funkcji państwa – Nauka polska, pn. „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki”. Środki na finansowanie zadania dla FNiTP zaplanowano w 2015 r. w kwocie 130.000 tys. zł, w tym na finansowanie podzadania „Wspieranie badań naukowych” 70.000 tys. zł, a na podzadanie „Rozbudowa infrastruktury badawczej nauki polskiej” – 60.000 tys. zł. Na zadanie wydatkowano łącznie 109.575 tys. zł, tj. 84,3% zaplanowanych środków. Na podzadanie „Wspieranie badań naukowych” wydatkowano 67.117 tys. zł, tj. 95,9% zaplanowanych środków, zaś na podzadanie „Rozbudowa infrastruktury badawczej nauki polskiej” wydatkowano 42.457 tys. zł, tj. 70,8% wydatków zaplanowanych. Przyczyną niepełnego wykorzystania zaplanowanych środków w 2015 r. były zmiany w harmonogramach dofinansowanych projektów i przesunięcia terminów (na podstawie aneksów do umów) ich realizacji oraz płatności na kolejny rok budżetowy, wynikające m.in. z przedłużających się procedur zamówień publicznych i zdarzeń losowych. Realizowane zadania były zbieżne z zadaniami

wynikającymi z ustawy tworzącej Fundusz: tj. „Wspieraniem inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych” oraz „Wspieraniem szczególnie ważnych kierunków badań naukowych lub prac rozwojowych określonych w założeniach polityki naukowo-technicznej państwa”.

Monitorowanie stanu wykonania mierników w ciągu roku odbywało się na podstawie „Zasad planowania, monitorowania i sprawozdawczości budżetu zadaniowego w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego”, zaakceptowanych przez Sekretarza Stanu 15 kwietnia 2014 r. Budżetowaniem zadaniowym zajmował się Zespół ds. koordynacji współpracy komórek organizacyjnych MNiSW w procesie budżetowania zadaniowego, a za monitorowanie wydatków i wartości mierników w ramach funkcji, zadań, podzadań i działań w części 28 – Nauka był odpowiedzialny Departament Nauki MNiSW.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że monitorowanie wykonania planu finansowego Funduszu w układzie zadaniowym odbywało się na podstawie mierników, które odzwierciedlają wykonanie celu zadania nie tylko za pomocą środków Funduszu, ale także poprzez wydatkowanie środków budżetowych, które były wielokrotnie wyższe niż środki Funduszu (np. z części 28 na podzadanie „Wspieranie badań naukowych” wydatkowano 3.297.949,8 tys. zł, podczas gdy z Funduszu wydatkowano 67.117 tys. zł, co stanowiło 2% wydatków na to podzadanie w części 28). Zdaniem NIK przyjmowane mierniki powinny być adekwatne do skali zadań możliwych do wykonania z niższej puli środków. W konsekwencji przyjęcie przez MNiSW dla Funduszu i części 28 wspólnych mierników nie pozwalało na ocenę efektywności zadań finansowanych z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej w roku 2015.

Celem zadania 10.1. „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki” było podniesienie poziomu wyników badań naukowych. Dla celu przyporządkowano miernik pn. „Udział publikacji z Polski objętych bazą SCOPUS”, którego wartość zaplanowano na 1,128%, a osiągnięto w wysokości 1,205%. Miernik ten odzwierciedlał jednak pomiar efektywności celu dla zadania w części 28 budżetu – Nauka, a nie wyłącznie dla Funduszu. Do podzadania 10.1.1. „Wspieranie badań naukowych” przypisano cel „Wspieranie rozwoju poznawczych badań naukowych” i miernik pn. „Liczba publikacji z Polski objętych bazą SCOPUS”, którego wartość wyniosła 35.951 i była wyższa od zaplanowanej (34.600) o 1.351 publikacji. Również ten miernik obrazował efektywność podzadania dla części 28, a nie dla Funduszu.

Dla działania nr 10.1.1.4. „Finansowanie i współfinansowanie projektów badawczych ze środków krajowych oraz NMF i MFEOG”, dotyczącego podzadania 10.1.1. „Wspieranie badań naukowych”, wykazano wartość miernika pn. „Liczba finansowanych projektów badawczych” w wysokości planowanej 5.257 i wykonanej 5.481. Przyjęcie i wykonanie wartości miernika dla zadań Funduszu w ocenie NIK nie jest prawidłowe. Z analizy danych dotyczących liczby projektów sfinansowanych ze środków Funduszu w ramach tego działania wynika bowiem, że w 2015 r. MNiSW ze środków FNiTP dofinansowało w ramach trzech programów ustanowionych przez Ministra (NPRH, „Iuventus Plus”, „Rozwój Sportu Akademickiego”) 437 projektów badawczych. Liczba 5.481 projektów odzwierciedlała wykonanie miernika dla całej części 28 – Nauka.

Podzadaniu 10.1.2. „Rozbudowa infrastruktury badawczej nauki polskiej” przypisano cel – „Rozwój infrastruktury badawczej oraz zwiększenie dostępu polskich naukowców do wielkiej infrastruktury badawczej”, a miernikiem tego podzadania było „Zużycie aparatury naukowo-badawczej”. Wartość miernika w planie przyjęto na poziomie 72%, w sprawozdaniu wykazano wartość planowaną 72%, a wykonanie wykazano w wysokości 74,7% – miernik obrazował efektywność podzadania dla całej części 28 budżetu – Nauka.

Ministerstwo dostrzegło, iż wartości tych mierników nie odzwierciedlają efektywności i sprawności planowania w układzie zadaniowym dla Funduszu i zamierza dokonać w tym zakresie stosownych zmian. Ich wprowadzenie będzie jednak możliwe nie wcześniej niż przy planowaniu budżetu na 2017 rok.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli mierniki ujmowane w planie finansowym FNiTP w układzie zadaniowym powinny być adekwatne do skali zadań finansowanych z tego Funduszu.

V. Ustalenia innych kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, uwzględniając sugestie Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży dotyczącą objęcia kontrolą podziału i wykorzystania środków budżetowych oraz środków Unii Europejskiej na zakup aparatury badawczej przez szkoły wyższe, a także wykorzystania tej aparatury przez uczelnie w toku działalności naukowo-dydaktycznej, przeprowadziła w IV kwartale 2015 r. kontrolę doraźną koordynowaną „*Inwestycje w szkolnictwie wyższym w latach 2009–2015*” (D/15/507).

Celem kontroli była ocena, czy inwestycje budowlane oraz inwestycje w zakresie infrastruktury badawczej w szkołach wyższych zostały prawidłowo zaplanowane i zrealizowane oraz czy efektywnie wykorzystywano te zasoby.

Cele szczegółowe kontroli obejmowały ocenę działań Ministra NiSW w zakresie przygotowania i wdrożenia dokumentu określającego kierunki inwestycji w naukę, ocenę wniosków o dotacje, proces udzielania, monitorowania i rozliczania wykorzystania dotacji, a także działań uczelni w zakresie prawidłowości przygotowania, realizacji i rozliczania dotacji oraz wykorzystania inwestycji zgodnie z założonym przeznaczeniem.

Kontrolę przeprowadzono w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w pięciu uczelniach publicznych, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ustawy, tj. legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Okres objęty kontrolą obejmował lata 2009-2015.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie przygotowanie przez Ministra NiSW w 2011 r. strategicznego dokumentu – *Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej*, w którym wyznaczono priorytetowe kierunki inwestycji w infrastrukturę badawczą. Dofinansowane przez Ministra w latach 2012–2015 przedsięwzięcia inwestycyjne publicznych szkół wyższych mieściły się w kierunkach rozwoju wyznaczonych w tym dokumencie, jednak ze względu na długi okres ich realizacji (nawet do 2022 r.) ocena efektywności tych przedsięwzięć będzie możliwa dopiero po ich zakończeniu.

Proces udzielania i rozliczania dotacji ze środków budżetu państwa ujętych w częściach 28 – Nauka oraz 38 – Szkolnictwo wyższe przebiegał, poza występującymi odstępstwami od obowiązującej procedury udzielania dofinansowania, prawidłowo. Najwyższa Izba Kontroli dostrzegła jednak, że przepisy regulujące przyznawanie szkołom wyższym dotacji ze środków pochodzących z części 38 – Szkolnictwo wyższe, z uwagi na brak wymogu sporządzania uzasadnień do podjętych decyzji, nie zapewniały pełnej przejrzystości dysponowania środkami publicznymi przez Ministra. Proces rozliczania przyznanych dotacji przebiegał prawidłowo.

W ocenie NIK, nadzór Ministra nad działalnością inwestycyjną uczelni oraz wykorzystaniem jej efektów był ograniczony z powodu niesprawności narzędzia informatycznego o nazwie POL-on⁵¹. Dane dotyczące działalności inwestycyjnej szkół wyższych, wprowadzane do tego systemu przez beneficjentów dotacji, nie odzwierciedlały w pełni stanu faktycznego. Nie były one również weryfikowane przez Ministra.

⁵¹ Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym, prowadzony przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, na podstawie art. 34a ust. 1 ustawy Psw oraz art. 4c ust. 1 ustawy o zasadach finansowania nauki.

W latach 2009–2015 Minister przyznał publicznym szkołom wyższym z części 28 – Nauka dotacje na realizację inwestycji budowlanych na łączną kwotę 446,2 mln zł oraz na zakup lub wytworzenie aparatury badawczej na łączną kwotę 391,9 mln zł. W ramach dotacji na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji (z wyłączeniem inwestycji wieloletnich) Minister przyznał z części 38 – Szkolnictwo wyższe środki w wysokości 1.200,4 mln zł.

Decyzje o przyznaniu dofinansowania inwestycji ze środków budżetowych części 28 – Nauka Minister wydawał w odniesieniu do wniosków zajmujących czołowe pozycje na listach przygotowanych przez powołane w tym celu zespoły specjalistyczne. Podczas oceny wniosków o dofinansowanie zakupu dużej infrastruktury badawczej uwzględniano w szczególności planowany wpływ inwestycji na rozwój badań naukowych lub prac rozwojowych, jej zgodność z celami polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, zakres wykorzystania inwestycji do realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych i dostępność podobnej aparatury w kraju, kategorię jednostki naukowej oraz zdolność jednostki naukowej do samodzielnego pokrycia kosztów utrzymania przedmiotu inwestycji. Natomiast przy ocenie składanych przez uczelnie wniosków o przyznanie dotacji na inwestycję budowlaną uwzględniano znaczenie badań naukowych lub prac rozwojowych, do realizacji których inwestycja była niezbędna, zgodność inwestycji z celami polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, kategorię jednostki naukowej, zasadność planowanego zakresu rzeczowego inwestycji oraz przewidywaną efektywność jej wykorzystania i zdolność do pokrywania kosztów użytkowania i utrzymania przedmiotu inwestycji.

Rozporządzenia regulujące do maja 2015 r. udzielanie dotacji ze środków budżetowych części 28 – Nauka⁵² ustanawiały zasadę, że Minister zobligowany był do uwzględniania propozycji przyznania dotacji przedkładanych przez zespoły powołane do oceny wniosków. Odstąpienie od wskazanej przez zespoły kolejności mogło mieć miejsce tylko w wyjątkowych przypadkach. W odniesieniu do dotacji ze środków części 38 – Szkolnictwo wyższe przepisy stosownego rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r.⁵³, nie nakładały na Zespół obowiązku przygotowania zestawień propozycji dotacji według preferowanej kolejności ich przyznania. Ponadto Minister nie miał obowiązku kierowania się przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu dotacji propozycjami Zespołu. Nie było również wymogu sporządzania uzasadnień do podjętych decyzji. W ocenie NIK, taki kształt przepisów powodował brak transparentności decyzji, wymaganej przy dysponowaniu środkami publicznymi.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przekazania dotacji pomimo braku podstaw do wyrażenia zgody na zmianę harmonogramu finansowania. Wskazane przypadki nierzetelności w obiegu dokumentacji związanej z dotacjami (wnioski) miały charakter jednostkowy.

Skuteczność nadzoru Ministra nad działalnością inwestycyjną uczelni oraz wykorzystaniem efektów inwestycji była ograniczona z powodu niesprawności narzędzia informatycznego tworzonego w celu wykonywania tego nadzoru. Przyczyną tego stanu był zarówno brak spójnych uregulowań prawnych (nałożenie stosownych obowiązków w ustawie o zasadach finansowania nauki przy ich braku w ustawie Psw), jak i nieweryfikowanie przez MNiSW kompletności i rzetelności informacji wprowadzanych do systemu przez uczelnie. Pomimo, że w ustawie o zasadach finansowania nauki przewidziano, że nieprawidłowe, nierzetelne lub nieterminowe wprowadzenie danych do systemu może skutkować wstrzymaniem finansowania do czasu

⁵² Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 października 2010 r. w sprawie: kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na inwestycje w zakresie dużej infrastruktury badawczej służącej potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych (Dz. U. Nr 200, poz. 1324) oraz kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na inwestycje budowlane służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych (Dz. U. Nr 209, poz. 1379).

⁵³ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie trybu udzielania oraz zasad i trybu rozliczania dotacji na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji uczelni publicznej (Dz. U. Nr 179, poz. 1068).

usunięcia tych nieprawidłowości ustawa nie reguluje trybu weryfikacji danych wprowadzanych przez jednostki naukowe. Tym samym umieszczone w systemie dane nie stanowiły rzetelnego źródła do wykonywania nadzoru przez Ministra⁵⁴.

W wyniku przeprowadzonej kontroli NIK skierowała do Ministra NiSW wystąpienie pokontrolne, w którym wniosła o:

- podjęcie działań w celu eliminacji przypadków nierozpatrzenia w terminie prawidłowo złożonych wniosków o udzielenie dotacji,
- podjęcie działań zapewniających weryfikację danych systemu POL-on w zakresie informacji przekazywanych przez właściwe podmioty dotyczących realizacji inwestycji dofinansowywanych m.in. z budżetu państwa.

W badanym okresie na inwestycje budowlane uczelnie wydatkowały łącznie 75.867 tys. zł ze środków pochodzących z dotacji otrzymanych z MNiSW. Ze środków tych sfinansowano: budowę Centrum Laboratoryjnego Nauk Przyrodniczych w Warszawie, adaptację i modernizację istniejącej bazy dydaktyczno-naukowej Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, budowę Kliniki Weterynaryjnej Małych i Dużych Zwierząt dla nowo powstałego kierunku weterynaria Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, budowę budynku administracji centralnej Uniwersytetu Gdańskiego, przebudowę budynku przy ul. Towarowej 5 w Gliwicach wraz z adaptacją na potrzeby dydaktyczno-laboratoryjne oraz modernizacją gospodarki wodno-ściekowej zrealizowaną przez Politechnikę Śląską w Gliwicach.

Inwestycja Uniwersytetu Gdańskiego została prawidłowo przygotowana, rzetelnie określono koszty jej realizacji, a wniosek o dotację celową na dofinansowanie kosztów jej realizacji uzasadniony był potrzebami Uniwersytetu. Inwestycja została wykonana i jest wykorzystywana zgodnie z planowanym zakresem rzeczowym, jej realizacja była skutecznie nadzorowana, a wykorzystanie dotacji corocznie raportowane do MNiSW.

Realizacja pozostałych czterech zadań inwestycyjnych została również oceniona pozytywnie. Tym niemniej przy realizacji tych zadań wystąpiły nieprawidłowości polegające m.in. na:

- nieprzestrzeganiu postanowień umowy (niepoinformowaniu o zmianie źródeł finansowania oraz o zmianach harmonogramu realizacji inwestycji, nieutworzeniu odrębnego rachunku bankowego, na który miały być przekazywane transze dotacji, nie przedłożeniu Ministrowi NiSW kopii wyników kontroli/audytu inwestycji),
- naruszeniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁵ (nieprawidłowe prowadzenie dzienników budowy dokumentujących przebieg robót budowlanych, podjęcie użytkowania obiektu przed zawiadomieniem organu nadzoru budowlanego o zakończeniu jego budowy oraz eksploatacji bez uzyskania decyzji organu budowlanego o pozwoleniu na użytkowanie),
- naruszeniu przepisów ustawy o rachunkowości i ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁵⁶ (zaklasyfikowanie części wytworzonych składników majątkowych do środków trwałych niezgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych, co powodowało: nierzetelne naliczanie ich amortyzacji w latach 2012-2015, nieujęcie nowo wytworzonych składników

⁵⁴ Wystąpienie pokontrolne do Ministra NiSW z dnia 29 stycznia 2016 r. (KNO.411.003.02.2016), uwzględniające uchwałę Nr 16/2016 Kolegium NIK z 27 kwietnia 2016 r.

⁵⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 290.

⁵⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 851, ze zm.

- majątkowych w ewidencji środków trwałych oraz zwiększenie wartości początkowej środka trwałego – budynku, który nie został poddany ulepszeniu zwiększającemu jego wartość użytkową),
- naruszeniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁵⁷ (zgłoszenie zadania do dofinansowania dotacją celową pomimo nieposiadania rzetelnych danych o jego zakresie rzeczowym),
- naruszeniu przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (nieterminowe zamieszczenie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia na roboty dodatkowe).

Ustalenia niniejszej kontroli wykazały również, że środki finansowe przyznane uczelniom przez Ministra NiSW na wybrane losowo zakupy inwestycyjne służące potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych zostały rzetelnie przygotowane, zrealizowano je zgodnie z planowanym zakresem rzeczowym i finansowym oraz prawidłowo rozliczono otrzymane dotacje.

Przyznane dotacje zostały wykorzystane przez⁵⁸:

- Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie na zakup serwohydraulicznej maszyny wytrzymałościowej INSTRON 8804 oraz rozbudowę ogólnouczelnianej infrastruktury informatycznej (łącznie 4.263,6 tys. zł),
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu na zakup automatycznego systemu do składania mikroreakcji oraz izolacji i oczyszczania kwasów nukleinowych i białek, zestawu do masowego sekwencjonowania DNA metodami nowej generacji, wielofunkcyjnego aparatu do diagnostyki obrazowej z funkcjonalnościami TK i fluoroskopii wraz z pełnym systemem PACS z możliwością integracji systemów zgodnych ze standardami DICOM (łącznie 2.493,1 tys. zł),
- Politechnikę Śląską w Gliwicach na dostawę zestawu do preparatyki, chromatografu cieczowego oraz reaktora wraz z modułem (łącznie 6.608,9 tys. zł),
- Uniwersytet Gdański na zakup mikroskopu fluorescencyjnego MICRO TIME 200, wyposażenie laboratorium Analiz Genetycznych i Biomolekularnych tj. termocykler REAL TIME PCR i czytnik płytek EN VISION oraz aparaturę jako wyposażenie budowanego dla Instytutu Oceanografii specjalistycznego statku mającego charakter statku badawczego rybołówstwa morskiego tj. zintegrowany zestaw pomiarowy do zbioru próbek oraz analizy oddziaływań i procesów zachodzących na granicy atmosfera-woda morska i toni wodnej (łącznie 4.760 tys. zł).

Kontrola wykazała ponadto, że od 2010 r. nie użytkowano systemu do elektroforezy kapilarnej BECKMAN zakupionej ze środków finansowych Funduszu Nauki i Technologii Polskiej z powodu niewdrożonej procedury badań, na potrzeby których dokonano zakupu, jak również nie zapewniono środków finansowych na korzystanie z tego urządzenia.

W wyniku przeprowadzonych kontroli NIK skierowała do rektorów wystąpienia pokontrolne, w których wniosła:

- do Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie o: przestrzeganie postanowień umów, szczególnie w zakresie dotacji ze środków publicznych; zapewnienie rzetelności danych przekazywanych organowi dotującemu w związku z realizacją umów zawartych na dofinansowanie

⁵⁷ Dz. U. Nr 120 poz. 831 (uchylone z dniem 1 stycznia 2011 r.).

⁵⁸ Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego nie otrzymał dotacji z MNiSW na zakup aparatury.

inwestycji; przekazywanie Ministrowi NiSW kopii protokołów z kontroli przeprowadzanych przez podmioty zewnętrzne.

Rektor uczelni poinformował o podjęciu działań polegających na wprowadzeniu obowiązku imiennej odpowiedzialności za daną umowę, wprowadzeniu zasady odpowiedzialności za weryfikację i kontrolę na każdym stanowisku pracy oraz pouczeniu kierowników jednostek o obowiązku przekazywania informacji.

- do Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie o: dokumentowanie i rozliczanie rzeczywistego zakresu rzeczowego wykonywanych i odbieranych robót budowlanych w poszczególnych okresach rozliczeniowych zadania; kontrolę prawidłowości i rzetelności prowadzenia przez kierownika budowy dziennika budowy, dokumentującego pełny przebieg robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości wykonywania inwestycji.

Rektor uczelni poinformował o wydaniu polecenia dokonywania częściowych rozliczeń w danych okresach rozliczeniowych na podstawie sprawdzonych kosztorysów powykonawczych uwzględniających ceny jednostkowe wykonawcy ujęte w kosztorysie ofertowym. Jednocześnie nakazał stosowanie powyższego w zapisach wszystkich umów z wykonawcami. Ponadto nakazał dokonywanie wpisów w dzienniku budowy inspektorom nadzoru podczas wizyt na budowie oraz egzekwowanie przez kierownika działu technicznego wpisów kierownika budowy do dziennika budowy.

- do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu o: zapewnienie skutecznego nadzoru nad sposobem dokumentowania przebiegu inwestycji, w szczególności nad prowadzeniem dziennika budowy; zapewnienie terminowego zamieszczania w Biuletynie Zamówień Publicznych wszystkich wymaganych ogłoszeń.

Rektor uczelni poinformował, że wydał polecenie zabezpieczania dziennika budowy w sposób wskazany w uwagach, wskazał także, że podjęcie działania mające na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad dokumentowaniem kolejnych inwestycji oraz będzie niezwłocznie zamieszczał ogłoszenia o udzieleniu zamówień.

- do Uniwersytetu Gdańskiego o: podjęcie działań mających na celu efektywne wykorzystanie systemu BECKMAN do badań naukowych.

Rektor uczelni poinformował, że władze Wydziału Biologii zostały zobligowane do podjęcia działań zmierzających do wykorzystania urządzenia. Zatrudniono pracownika do wdrożenia metod analitycznych, specjalnie do opracowania metodyki badawczej, pracownicy katedry zostali zobligowani do aplikowania o projekty naukowo-badawcze obejmujące wykorzystanie systemu BECKMAN oraz do podjęcia starań o nawiązanie współpracy z ośrodkami międzynarodowymi zajmującymi się tematyką badawczą przy użyciu tej aparatury.

- do Politechniki Śląskiej w Gliwicach o: dokonanie prawidłowego zakwalifikowania wydatków poniesionych w latach 2010-2011 na realizację zadania, w celu ustalenia wartości wytworzonych nowych składników majątkowych oraz określenia wartości ww. wydatków wpływających na zwiększenie wartości istniejących składników majątkowych; dokonanie stosownie do ww. kwalifikacji korekt wartości środków trwałych oraz naliczenia amortyzacji i umorzenia w bilansach Politechniki; zapewnienie prawidłowego stosowania postanowień Klasyfikacji środków trwałych wytworzonych

i nabytych w ramach realizowanych inwestycji; ujęcie w ewidencji majątku trwałego Politechniki każdego ze środków trwałych przy ustalaniu wartości trwałych wytworzonych i nabytych w ramach realizowanych inwestycji; zwrot do budżetu państwa wraz z odsetkami części dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów opracowania dokumentacji w zakresie dotyczącym rozwiązań projektowych planowanych do realizacji poza dotowanym zadaniem.

VI. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 19 kwietnia 2016 r.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego pismem z dnia 9 maja 2016 r. zgłosił trzy zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uchwałą z dnia 25 maja 2016 r. uwzględniło dwa zastrzeżenia i jedno zastrzeżenie oddaliło.

Wystąpienia pokontrolne zostały także skierowane do rektorów pięciu uczelni publicznych, które otrzymały dotacje na działalność dydaktyczną oraz na pomoc materialną dla studentów i doktorantów. Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu pismem z dnia 4 kwietnia 2016 r. zgłosił zastrzeżenie do wniosku pokontrolnego dotyczącego opracowania regulaminu wynagradzania pracowników stosownie do wymagań przepisów prawa pracy, które zostało uwzględnione.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe

Załącznik 1a. Dochody budżetowe w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 28, w tym:	53.458,2	49.961	56.357,4	105,4	112,8
1.	Dział 730 – Nauka	52.102,5	48.837	55.212,9	106	113
1.1.	Rozdział 73001 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk przyrodniczych	498,3	-	136,8	27,4	-
1.2.	Rozdział 73002 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	2.581,5	-	372,3	14,4	-
1.3.	Rozdział 73003 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk społecznych, humanistycznych i ścisłych	270,4	-	14,6	5,4	-
1.4.	Rozdział 73005 – Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych	10.333,3	-	9.737,3	94,2	-
1.5.	Rozdział 73006 – Działalność upowszechniająca naukę	761,3	-	781,6	102,7	-
1.6.	Rozdział 73007 – Współpraca naukowa z zagranicą	4.495,9	-	3.489,6	77,6	-
1.7.	Rozdział 73008 – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	26.409,3	-	29.142,9	110,3	-
1.8.	Rozdział 73009 – Narodowe Centrum Nauki	5.962,6	-	9.194,8	154,2	-
1.9.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	790	-	2.343	296,6	-
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	42,7	117	127,8	299,3	-
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	42,7	-	127,8	299,3	-
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	1.313	1.007	1.016,7	77,4	101
3.1.	Rozdział 75221 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie obronności	1.313	1.007	1.016,7	77,4	101

¹⁾ Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 1b. Dochody budżetowe w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 38, w tym:	14.656,3	16.043	17.994,4	122,8	112,2
1.	Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe	14,4	-	-	-	-
1.1.	Rozdział 15002 – Wydawanie podręczników szkolnych i akademickich	14,4	-	-	-	-
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	50,2	11	11,4	22,7	103,6
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	50,2	-	11,4	22,7	-
3.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	14.591,7	16.032	17.982,9	123,2	112,2
3.1.	Rozdział 80306 – Działalność dydaktyczna	10.701,7	-	13.195,5	123,3	-
3.2.	Rozdział 80307 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego	2,3	-	0,02	0,9	-
3.3.	Rozdział 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	919,7	-	941,1	102,3	-
3.4.	Rozdział 80311 – Zadania projakościowe	0,3	-	405,8	135.266,7	-
3.5.	Rozdział 80379 – Pomoc zagraniczna	7,3	-	1	13,7	-
3.6.	Rozdział 80395 – Pozostała działalność	2.960,5	-	3.439,5	116,2	-

¹⁾ Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 1c. Dochody budżetowe w części 67 – Polska Akademia Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 67, w tym:	149,8	161	191,8	128	119,1
1.	Dział 730 – Nauka	149,8	161	191,8	128	119,1
1.1.	Rozdział 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk	4,1	-	115,6	2.819	-
1.2.	Rozdział 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk	13,7	-	46,3	337,9	-
1.3.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	132	-	29,9	22,6	-

Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa

Załącznik 2a. Wydatki budżetu państwa w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2014		2015		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28 Nauka, w tym:	5.134.462,3	5.381.934	5.637.621,5	5.547.528,9	108	103,1	98,4
1.	Dział 730 – Nauka	4.924.391,1	5.158.019	5.414.123	5.331.664,3	108,3	103,4	98,5
1.1.	Rozdział 73005 – Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych	2.438.310,4	2.553.487	2.592.943,1	2.581.981,3	105,9	101,1	99,6
1.2.	Rozdział 73006 – Działalność upowszechniająca naukę	41.651	40.036	37.347,4	36.148,1	86,8	90,3	96,8
1.3.	Rozdział 73007 – Współpraca naukowa z zagranicą	238.878,9	360.061	286.523,5	286.146,6	119,8	79,5	99,9
1.4.	Rozdział 73008 – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.318.171,2	1.319.954	1.564.596	1.507.568,7	114,4	114,2	96,4
1.5.	Rozdział 73009 – Narodowe Centrum Nauki	870.215,8	915.000	909.000	898.916,8	103,3	98,2	98,9
1.6.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	17.163,7	23.481	23.713	20.902,8	121,8	89	88,1
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	34.716,9	41.108	40.691,5	33.761,3	97,2	82,1	83
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	34.716,9	41.108	40.691,5	33.761,3	97,2	82,1	83
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	167.354,3	174.807	174.807	174.103,3	104	99,6	99,6
3.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	14,5	20	20	7	48,3	35	35
3.2.	Rozdział 75221 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie obronności	167.339,8	174.787	174.787	174.096,3	104	99,6	99,6
4.	Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8.000	8.000	8.000	8.000	100	100	100
4.1.	Rozdział 92114 – Pozostałe instytucje kultury	8.000	8.000	8.000	8.000	100	100	100

¹⁾ Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 2b. Wydatki budżetu państwa w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2014		2015		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 38 Szkolnictwo wyższe, w tym:	11.752.104,2	11.698.105	12.667.898	12.593.588,1	107,2	107,7	99,4
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	10.461,4	12.071	12.148,1	10.458,2	100	86,6	86,1
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	10.461,4	12.071	12.148,1	10.458,2	100	86,6	86,1
2.	Dział 752 – Obrona narodowa	18,9	25	25	17	89,9	68	68
2.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	18,9	25	25	17	89,9	68	68
3.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	11.726.004,3	11.670.069	12.639.195,2	12.566.583,4	107,2	107,7	99,4

3.1.	Rozdział 80306 – Działalność dydaktyczna	9.609.917,6	9.547.106	10.470.334,8	10.429.855,4	108,5	109,2	99,6
3.2.	Rozdział 80307 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego	2.735,8	3.098	3.016	2.744,1	100,3	88,6	91
3.3.	Rozdział 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	1.621.370	1.627.660	1.636.343	1.629.117,5	100,5	100,1	99,6
3.4.	Rozdział 80310 – Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich	44.841	59.500	27.300	27.300	60,9	45,9	100
3.5.	Rozdział 80311 – Zadania projakościowe	206.196,4	244.347	216.950,2	216.950,2	105,2	88,8	100
3.6.	Rozdział 80379 – Pomoc zagraniczna	4.124,4	-	5.300	4.596,2	111,4	-	86,7
3.7.	Rozdział 80395 – Pozostała działalność	236.819,1	188.358	279.951,3	256.020	108,1	135,9	91,5
4.	Dział 851 – Ochrona zdrowia	15.619,6	15.940	16.529,6	16.529,6	105,8	103,7	100
4.1.	Rozdział 85156 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	15.619,6	15.940	16.529,6	16.529,6	105,8	103,7	100

¹⁾ Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 2c. Wydatki budżetu państwa w części 67 – Polska Akademia Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2014		2015		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 67 Polska Akademia Nauk, w tym:	77.866,3	78.061	78.061	77.877	100	99,8	99,8
1.	Dział 730 – Nauka	77.866,3	78.061	78.061	77.877	100	99,8	99,8
1.1.	Rozdział 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk	16.726,3	16.780	16.780	16.682,8	99,7	99,4	99,4
1.2.	Rozdział 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk	35.836,9	35.611	36.868,4	36.836,2	102,8	103,4	99,9
1.3.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	25.303,2	25.670	24.412,6	24.358,1	96,3	94,9	99,8

¹⁾ Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Załącznik 3a. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014			Wykonanie 2015			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ¹⁾	tys. zł	zł	osób ¹⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	270	22.711,8	7.010	280	22.584,8	6.721,7	95,9
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	270	22.711,8	7.010	280	22.584,8	6.721,7	95,9
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	270	22.711,8	7.010	280	22.584,8	6.721,7	95,9
	Status zatrudnienia							
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	31	2.389,0	6.422	37	2.273,3	5.119,9	79,7
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	2	358,9	14.954	2	238,1	9.921,7	66,3
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	237	19.963,8	7.019	241	20.073,4	6.941	98,9

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 3b. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014			Wykonanie 2015			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70***	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70***	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ¹⁾	tys. zł	zł	osób ¹⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	119.997	7.786.185,1	5.407,2	118.559	8.329.707,1	5.854,8	108,3
01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń								
1.	Dział 730 – Nauka	4.000	279.745	5.828	3.233	254.787,2	6.567,4	112,7
1.1.	Rozdział 73001 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk przyrodniczych	136	11.992,1	7.348,1	70	6.847,3	8.151,6	110,9
1.2.	Rozdział 73002 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	181	12.764	5.876,6	136	12.440	7.622,6	129,7
1.3.	Rozdział 73003 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk społecznych, humanistycznych i ścisłych	92	5.993,7	5.429,0	91	7.345,9	6.727	123,9
1.4.	Rozdział 73005 – Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych	1.874	141.601,5	6.296,8	2.023	158.461,9	6.527,5	103,7
1.5.	Rozdział 73006 – Działalność wspomagająca badania	178	10.034,5	4.697,8	100	5.729,9	4.774,9	101,6
1.6.	Rozdział 73007 – Współpraca naukowa i naukowo-techniczna z zagranicą	52	5.647,4	9.050,3	80	8.595,7	8.953,8	98,9
1.7.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	1.487	91.712	5.139,7	733	55.366,5	6.294,5	122,5
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	9	503,9	4.665,5	7	438,7	5.222,6	111,9
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	9	503,9	4.665,5	7	438,7	5.222,6	111,9

3.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	115.906	7.499.351,8	5.391,8	115.237	8.067.737,4	5.384,2	108,2
3.1.	Rozdział 80306 – Działalność dydaktyczna	112.171	7.343.918,2	5.455,9	111.184	7.875.438,5	5.902,7	108,2
3.1.1.	050 –Forma org.- prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. A (podstawowa działalność jednostki organizacyjnej)	112.167	7.343.862,7	5.456,0	111.181	7.875.381,1	5.902,8	108,2
3.1.2.	050 –Forma org.- prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. B (osoby zatrudnione do prac interwencyjnych i robót publicznych)	4	55,5	1.157,1	3	57,4	1.594,3	137,8
3.2.	Rozdział 80307 – Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego	24	1.305,2	4.532	23	1.305,7	4.730,8	104,4
3.3.	Rozdział 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	3.196	123.662,9	3.224,4	3518	159.127,9	3.769,4	116,9
3.3.1	050 – Forma org.- prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. A (podstawowa działalność jednostki organizacyjnej)	3.195	123.626,6	3.224,5	3.516	159.076,9	3.770,3	116,9
3.3.2.	050 –Forma org.- prawna (uczelnie publiczne) rodz. zad. B (osoby zatrudnione do prac interwencyjnych i robót publicznych)	1	36,3	3.025,7	2	51	2.126,0	70,3
3.4.	Rozdział 80395 – Pozostała działalność	515	30.465,5	4.929,7	512	31.865,4	5.186,4	105,2
3.4.1	020 – Forma org.- prawna (jednostki budżetowe)	38	2.069	4.537,3	20	994	4.141,7	91,3
3.4.2	050 – Forma org.- prawna (uczelnie publiczne)	477	28.396,5	4.960,9	492	30.871,4	5.228,9	105,4
02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe								
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	3	452,7	12.575	2	412,5	17.189	136,7

1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	3	452,7	12.575	2	412,5	17.189	136,7
03 – członkowie korpusu służby cywilnej								
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	79	6.131,7	6.468	80	6.331,3	6.595,1	102
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	79	6.131,7	6.468	80	6.331,3	6.595,1	102

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich**Załącznik 4a. Wydatki budżetu środków europejskich w części 28 – Nauka**

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28, w tym:	2.102.825	1.895.769	2.590.166,9	2.351.882,9	111,8	124,1	90,8
1.	Dział 730 – Nauka	2.100.929	1.892.567	2.587.965,5	2.350.272	111,9	124,2	90,8
1.1.	Krajowe Programy Operacyjne na lata 2014–2020	-	307.827	45.034	380,2	-	0,1	0,8
1.2.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	22.711,7	26.274	46.604,5	39.561,8	174,2	150,6	84,9
1.3.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	2.078.217,3	1.558.466	2.496.327	2.310.329,9	111,2	148,2	92,5
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	1.896	3.202	2.201,4	1.610,9	85	50,3	73,2
2.1.	Krajowe Programy Operacyjne na lata 2014–2020	-	614	233	0	-	0	0
2.2.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	109,8	204	193,8	170,2	155	83,4	87,8
2.2.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	1.786,2	2.384	1.774,6	1.440,7	80,7	60,4	81,2

Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 4b. Wydatki budżetu środków europejskich w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 38, w tym:	891.621,2	542.424	916.717,1	802.085,6	90	147,9	87,5
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	675,6	777	859,1	618,4	91,5	79,6	72
1.1.	Krajowe Programy Operacyjne na lata 2014–2020	-	188	162	0	-	0	0
1.2.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	675,6	589	697,1	618,4	91,5	105	88,7
2.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	890.945,6	541.647	915.858	801.467,2	90	148	87,5
2.1.	Krajowe Programy Operacyjne na lata 2014–2020	-	29.765	18.389	0	-	0	0
2.2.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	531.930,5	290.096	454.091	358.089,2	67,3	123,4	78,9
2.3.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	359.015,1	221.786	443.378	443.378	123,5	199,9	100

Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r. znowelizowana ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 5. Wykonanie planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A									
I.	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	129.911	130.000	130.000	109.575	100,1	84,3	84,3	84,3
1.	Wspieranie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych	90.722	60.000	60.000	42.457	66,1	46,8	70,8	70,8
2.	Wspieranie szczególnie ważnych kierunków badań naukowych lub prac rozwojowych określonych w założeniach polityki naukowo-technicznej państwa	39.189	70.000	70.000	67.117	178,6	171,3	95,9	95,9
Część B									
I.	Stan funduszu na początek roku	274.608	164.903	164.903	176.942	60,1	64,4	107,3	107,3
1.	Środki pieniężne	274.608	164.903	164.903	176.942	60,1	64,4	107,3	107,3
II.	Przychody	32.245	26.500	26.500	15.246	82,2	47,3	57,5	57,5
1.	Środki z prywatyzacji	20.105	24.000	24.000	872	119,4	4,3	3,6	3,6
2.	Pozostałe przychody	12.140	2.500	2.500	14.374	20,6	118,4	575	575
III.	Koszty realizacji zadań	129.911	130.000	130.000	109.575	100,1	84,3	84,3	84,3
1.	Koszty własne	39.189	70.000	70.000	67.117	178,6	171,3	95,9	95,9
1.1.	pozostałe, w tym:	39.189	70.000	70.000	67.117	178,6	171,3	95,9	95,9
1.1.1	- inne	39.189	70.000	70.000	67.117	178,6	171,3	95,9	95,9
2.	Koszty inwestycyjne, w tym:	90.722	60.000	60.000	42.457	66,1	46,8	70,8	70,8
2.1.	- dotacje inwestycyjne	90.722	60.000	60.000	42.457	66,1	46,8	70,8	70,8
IV.	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III)	176.942	61.403	61.403	82.613	34,7	46,7	134,5	134,5
Część F									
I.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie lub depozyt u Ministra finansów, w tym:	176.942	61.403	61.403	82.613	34,7	46,7	134,5	134,5
1.	- depozyty overnight	176.942	61.403	61.403	82.613	34,7	46,7	134,5	134,5

Dane na podstawie sprawozdania Rb-40.

Załącznik 6. Kalkulacja oceny ogólnej

Oceny wykonania budżetu dokonano stosując kryteria⁶³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2015 roku⁶⁴.

Zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w częściach, w których nie są badane dochody, nie dokonuje się oceny częściowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

6.1. Wyliczenie oceny końcowej części 28 – Nauka

Wydatki (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich): 7.899.411,9 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G : 1$

Nieprawidłowości w wydatkach:

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację budżetu i polegały na: niestarannym przeprowadzeniu postępowania dotyczącego zakupu czasu antenowego, ryzyku zatwierdzenia zapisów księgowych przez osoby nieupoważnione.

Wynik końcowy $Wk: 5 \times 1 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

6.2. Wyliczenie oceny końcowej części 38 - Szkolnictwo wyższe

Wydatki (łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich): 13.395.673,8 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G : 1$

Wynik końcowy $Wk: 5 \times 1 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

6.3. Wyliczenie oceny końcowej części 67 - Polska Akademia Nauk

Wydatki: 77.877,1 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G : 1$

Nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkach.

Wynik końcowy $Wk: 5 \times 1 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

⁶³ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁶⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

6.4. Wyliczenie oceny końcowej Funduszu Nauki i Technologii Polskiej

Przychody (D): 15.246 tys. zł

Koszty (W): 109.575 tys. zł

Łączna kwota G (D+W): 124.821 tys. zł

Waga (W) w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,8779$

Waga (D) w łącznej kwocie $Wd = D : G = 0,1221$

Nieprawidłowości w przychodach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w kosztach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa kosztów: pozytywna (5)

Wynik końcowy $Wk: 5 \times 0,8779 + 5 \times 0,1221 = 4,3895 + 0,6105 = 5$

Ocena ogólna: pozytywna (5)

Załącznik 7. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności*
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
1.	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Jarosław Gowin Lena Kolarska-Bobińska (do 16 listopada 2015 r.)	Minister	P
2.	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	prof. dr hab. inż. Krzysztof Kurzydłowski	Dyrektor (w 2015 r.)	P
3.	Politechnika Białostocka	Prof. dr hab. inż. Lech Dzienis	Rektor	P
4.	Politechnika Gdańska	Prof. dr hab. inż. Henryk Krawczyk	Rektor	P
5.	Uniwersytet Łódzki	Prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel	Rektor	P
6.	Uniwersytet Szczeciński	Prof. dr hab. Edward Włodarczyk	Rektor	P
7.	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	Prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz	Rektor	O

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena opisowa, N – ocena negatywna

Załącznik 8. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
7. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
8. Wiceprezes Rady Ministrów Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
9. Minister Finansów
10. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
11. Rzecznik Praw Obywatelskich